Evangélikus Élet

EVANGÉLIKUS HETILAP 76. évfolyam, 27. szám ■ 2011. július 3. ■ Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap Ára: 250 Ft

„Az LCMS másik nagyszabású projektje a *Lángolj!* (Ablaze) elnevezésű globális evangélikus missziói mozgalom, amelynek keretében 2017-ig százmillió szívet szeretnének megnyerni az evangéliumnak.”

Lutherrel lángolni ▶ *4. oldal*

„Kéréseiket megfogalmazva egy-két szót vagy mondatot írhattak egy színes lapra, melyekből ki-ki magával vihetett egyet, hogy később otthon imádságban hordozza egy ismeretlen testvér kérését.”

Templomnyitás a fasorban ▶ *5. oldal*

„Jelzésértékűnek tartom, hogy éppen ma, június 25-én, az *Ágostai hitvallás* felolvasásának 481. évfordulóján indulhatok új szolgálatomba.”

Szemerei János püspöki székfoglalója ▶ *8–9. oldal*

Tanévzáró a teológián ▶ *3. oldal*
Márai temploma ▶ *5. oldal*
A Dunántúli Egyházkerület története ▶ *10. oldal*
A hónap igéje ▶ *11. oldal*
Nyitott kapuk Indiában és Piliscsabán ▶ *13. oldal*
A 90 éves Pósfay György köszöntése ▶ *14. oldal*

Püspökiktatás Győrött

„…nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16)

Időjárás-változást prognosztizáltak múlt szombatra, de a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület új püspökének, *Szemerei Jánosnak* a beiktatására sereglett evangélikusok június 25-én e változásnak csupán kellemes hatását tapasztalhatták… A zsúfolásig telt győri Öregtemplomból kiszorultak a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ udvarán felállított sátor hűsítő oltalmában, kivetítőn kísérhették figyelemmel a Magyar Televízió kamerái által is rögzített, másnap az m1, illetve az m2 csatornán műsorra tűzött ünnepi istentiszteletet. Az iktatás szolgálatát *Gáncs Péter* elnök-püspök végezte *Bencze András* dunántúli püspökhelyettes és *Smidéliusz Zoltán* somogy-zalai esperes közreműködésével.

Igehirdetésében az iktató püspök a bibliaolvasó *Útmutató* aznapi igéi alapján három feladatot helyezett szolgatársa szívére: új hivatalában is maradjon pásztor, tanítvány és csapatjátékos. Ajándékként egy furulyát nyújtott át Szemerei Jánosnak, hogy a hangszer emlékeztesse őt az elhangzott biztató igeversekre és arra, hogy a püspöki szolgálatnak a terhek mellett nagyon sok öröme is van.

„…nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16) – ennek a püspöki jelmondatául választott igének az alapján tartotta prédikációját az egyházkerület új vezetője. Ez a mondat arra figyelmeztet, hogy az Isten világát a miénktől elválasztó kapu kinyitásához kevés minden emberi erőfeszítés és összefogás – fogalmazott Szemerei János. Maga Isten nyitotta meg számunkra az utat Jézus Krisztus által, aki értünk vállalta az emberi sorsot, az erőtlenséget és végül a kereszthalált is. Ez jelenti reménységünk és erőnk forrását – hangzott az örömüzenet a több mint ezerfős ünneplő gyülekezet felé.

Az istentiszteletet követő közgyűlésen elhangzott székfoglalójában Szemerei János felvázolta azokat a terveket, amelyeket új hivatalában megvalósítani törekszik. Legfontosabb átfogó céljaként a bizalomépítést emelte ki. Ezt az irányt szeretné követni egyrészt pásztori szolgálatában, másrészt a sokszínűség őrzésében, harmadrészt a problémás helyzetek kezelésében. Az őszinte, jó légkör fenntartásának szándéka vezérli a társadalmi közszolgálat végzésében, az ökumenikus kapcsolatokban és a külföldi testvéregyházakkal való együttműködésben is.

Ezek után a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői mellett a hazai és külföldi testvéregyházak képviselői is köszöntötték a beiktatott püspököt. Többek között egyházunk országos felügyelője, *Prőhle Gergely* helyettes államtitkár, aki hangsúlyozta, hogy egy új püspöki szolgálat egyben új lehetőséget is jelent. Az új vezetőnek pedig azért kell dolgoznia, hogy egyre többen legyenek a templomokban.

Dr. Birgit Löwe, a bajor diakónia munkatársa utalt a dunántúli kerülettel régóta fennálló aktív partnerkapcsolatra, majd a gyülekezetek bizalmát és jó tanácsadókat kívánt az új püspöknek, *Pápai Lajos* római katolikus megyés püspök pedig kifejezte abbéli reményét, hogy Szemerei János révén az ökumenikus kapcsolatok is erősödni fognak. Megfogalmazása szerint az ökumenizmus lényege az, hogy az igazságot összhangba hozzuk a szeretettel – ez pedig csak az igazság közös szeretete által lehetséges.

FOTÓK: BEDŐ KORNÉL

Akik kiszorultak a templomból, az iskolaudvaron felállított kivetítőn kísérhették figyelemmel az istentiszteletet

▶ *Folytatás a 7. oldalon*

Mi, korinthusiak

■ Prőhle Gergely

Az elmúlt hónapok világsajtójában fontos szerep jutott Görögországnak. A görög állam gazdasági megroppanása veszélyezteti az egész euróövezet stabilitását is, ami miatt a válság tünetei messze túlmutatnak a nagy hagyományú mediterrán állam határain. S bár mi, magyarok sem büszkélkedhettünk az utóbbi időben azzal, hogy különösebben jó nemzetközi visszhangja lett volna mindannak, ami országunkban történik, a görög gazdaság kiábrándító, a korábbiaknak nyilvánvalóan ellentmondó adatai, az újabb és újabb hitelcsomagok szükségességének híre Görögországot tette Európa „beteg emberévé”. A hellén viszonyok zavarosságáról, a társadalom hozzáállásáról, a helyi „déli” mentalitás megváltoztathatatlanságáról szóló beszámolók már-már az egykori korinthusi gyülekezet állapotait idézik.

A világ persze sokat változott, s ahogy a szolidaritás – nyilván a keresztény gondolat ihletése alapján – az európai integráció egyik, ha nem a legfontosabb alapértékévé vált, úgy lesz vagy már lett is egy uniós tagállam baja egy egész kontinens számára kínos közös üggyé. A kérdés így az – s erről szólnak a közelmúlt európai vitái is –, hogy hol is van pontosan a szolidaritás, az egymás iránti felelősségünk határa. S ha mindehhez még hozzátesszük azt is, hogy az Észak-Afrikában bekövetkezett változások, a líbiai polgárháborús viszonyok nyomán Európába özönlő menekültek további sorsa sem csak a mediterrán térség, főleg Olaszország gondja, hanem a légiessé váló schengeni határok következtében mindnyájunk felelőssége, világossá válik, hogyan válik mindannyiunk közös ügyévé az, ami Európa bármely pontján történik.

Mi – egyelőre – nem sokat szólhatunk, uniós elnökségünk végnapjaiban is csak arra törekedhetünk, hogy segítsünk megtalálni a közös nevezőt. Nem lehet nem megérteni a gazdagabb államok adófizetőit, akik nem akarják egy másik állam elhibázott gazdaságpolitikáját finanszírozni, vagy nem akarják békés nyugat-európai hétköznapjaikat mindenféle furcsa, idegen kultúrájú és szokású bevándorló „martalékává” tenni. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a kontinens peremén zajló események nem pusztán emberi mulasztás következményei, az egymás iránti felelősség, a szolidaritás kérdése akkor a legégetőbb, amikor nyilvánvalóvá válik az ínség, a másik ember vagy egész térségek rászorultsága.

Aki két egymást követő szombaton a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben zajlott püspöki búcsú és a püspökiktatás alkalmából a győri Öregtemplomba érkezett, aligha kerülhette el, hogy magyar evangélikus keresztény életünket egy nagyobb, már-már globális összefüggésben lássa. A házakkal körülvett, torony nélküli épület emlékeztet az üldözöttség vagy legalábbis a megtűrtség állapotára. A padban ülve pedig feltűnik a közvetlenül az oltár mellett elhelyezett világháborús emléktábla – történelmi mementó egy jobb napokat is megélt közösség számára.

Az „Insula Lutheranán” megpihenve azonban mégis a *Korinthusi* és a *Római levél* sorai, a püspöki igehirdetések alapigéi nyitották meg a horizontot. A kereszt perspektívája, a *„nem azé, aki akarja”* furcsa biztatásával, ugyanakkor a magát megsanyargató, küzdelemre alkalmassá tevő apostol tudatosságával és fegyelmével egyszerűen nem engedi, hogy provinciális, kicsinyes ügyekkel teljen az egyház, a keresztény közösség élete. Az ünnepi alkalomból megtelt templomban, a közismert korálokat éneklő hívek több százas közösségében persze nem nehéz érezni ezt a kontinenseket és lelkeket átívelő erőt. A hétköznapok, a gyéren látogatott templomok, az apró szórványok valósága azonban másról szól. S félek, hogy a közelgő népszámlálás sem fog szívderítő eredményekkel szolgálni. Ilyen körülmények között hatványozottan fontos a püspöki székfoglalóban hangsúlyozott bizalom, mint ahogy az az apostol által hirdetett fegyelem is.

> **…hatványozottan fontos a püspöki székfoglalóban hangsúlyozott bizalom, mint ahogy az az apostol által hirdetett fegyelem is.**

Ahogy Európa népeit, úgy a hazai evangélikusságot is számos, olykor lényeges, de általában inkább érdemtelen vita, érdekellentét osztja meg. A páli felszólítás fényében és a körülmények nyomása alatt aligha a liturgia, a tényfeltárás vagy az egyházi testületek jogkörének kérdésén múlik az egyház jövője. Melyek bár fontos kérdések, mégis, az elmúlt időszakban mintha olykor ellehetetlenítették volna a lényeglátást. És amikor Pál azt mondja a korinthusiaknak, hogy *„úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél”,* perspektívát ad mindnyájunknak.

A Kaposvárról Győrbe vezető úton, a történelem igazságáért is kiálló nyugdíjas püspök nagy ívű igehirdetéseiben, a magam mindennapi szakmai küzdelmeiben, kelenföldi gyülekezetem békétlenségében s remélhetőleg mindazon tanácstermekben, ahol akár egyházunk, akár Európa jövőjéről, az egymás iránti bizalomról és felelősségről esik a szó. Még az se szegje kedvünket, hogy a görög mitológia szerint Korinthust valaha a más összefüggésben ismert *Sziszifusz* építette fel…

A szerző a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelője

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Jóságos Istenünk, mindenség Ura! Ünnepet szenteltünk neked ma is, hogy irántunk való végtelen kegyelmedért hálatelt szívvel mondjunk köszönetet. Köszönjük, hogy igédben megszólítottál bennünket, szentségeidben nyilvánvaló lett számunkra, hogy minden gondolatoddal a mi javunkat akarod, és üdvösségünket munkálod. Kérünk, hallgass meg most minket, amikor kéréseinkkel fordulunk hozzád.

[Lektor:] Áldott légy, örök szeretet, szent Istenünk, hogy Jézus Krisztus által gyermekeiddé fogadtál minket. Kérünk, foglald el szívünket, hogy Szentlelked temploma lehessen, erősíts meg, hogy igédet befogadjuk, megtartsuk, és életünkkel a te dicsőségedet szolgáljuk itt a földön. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Míg itt a látható világban élünk, örök kísértőnk, a sátán mindent megtesz azért, hogy elveszítsen bennünket. Ötletgazdag módszerei, fortélyai, kísértései ott vannak mindennapjainkban. Kérünk, Istenünk, őrizz meg attól, hogy engedjünk mesterkedéseinek. Földi világunkban gyakran érnek minket csalódások, hajlamosak vagyunk a megkeseredésre. Kérünk, Krisztus legyen az az életerő, amely újra és újra feléleszti reményeinket, türelemmel, békességgel ajándékoz meg. Az ő példája tanítson minket szeretetre embertársaink iránt, hogy hű gyermekeidnek bizonyuljunk sorsunk minden változásakor. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Teljesen összekuszálódott világunkban nehéz választanunk, mi a jó, és mi a rossz. Gyakran látjuk jónak a rosszat és rossznak a jót. Kérünk, irányítsd tekintetünket az egyetlen jóra, a mi Urunkra! Az ő szavain, cselekedetein tájékozódva, imádságainkban tőle segítséget kérve kiegyenesednek a szálak körülöttünk. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Kérünk, Urunk, a gyermekekért, akik a nyári szünet önfeledt napjait töltik. Őrző, megtartó tekinteted vigyázza minden lépésüket. Gondviselő szereteted erősítse a szülőket, akik mindennapi munkájukat végzik úgy, hogy közben gondolatban otthon hagyott gyermekeikkel vannak. Fogd meg a kezüket az időseknek, hogy ne érje őket baj a meleg nyári napok során. Jézus Krisztusért kérünk…

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkész:] Őrizz meg, Istenünk, mindnyájunkat ezen a földön úgy, hogy a te örökkévaló országodban egykor melletted legyen a helyünk. Tarts meg minket atyai irgalmadban a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Ne vessük meg az Ótestamentumot, hanem nagy igyekezettel forgassuk…”

Luther Márton:
Előszó az Ótestamentumhoz
(Szita Szilvia fordítása)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 2. VASÁRNAP – ÉZS 5,20–24

„…és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz” – Isten nem tűri a korrupciót

A kijelölt szakaszt megelőző 16. és 17. vers így hangzik: *„De magasztos lesz a Seregek Ura, mikor ítéletet tart, és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz. Bárányok legelnek ott a legelőkön, és a gazdagok romjain jövevények élősködnek.”* Ezt követi a *„Jaj azoknak…”* kiáltással bevezetett mondatok sorozata, ami a mára kijelölt szakaszba is belenyúlik.

A próféta által meghirdetett isteni ítélet és igazságtétel – mint tudjuk – a babiloni támadással és a hetvenévi fogsággal, majd a szabadulást követő újrakezdéssel teljesedett be.

A fogság ítéletére okot adó bűnök között első helyen a bálványimádást, a környező népek isteneinek tiszteletét, vallási szokásaik átvételét említik a próféták. Hóseás azt is felrója, hogy magát Istent is Baalként tisztelték. Ezért jövendöl így a fogságból való hazatérésről: *„Azon a napon férjednek fogsz hívni – így szól az Úr –, és nem hívsz többé Baalnak.”* (Hós 2,18)

A bálványimádás mellett – de attól nem függetlenül – a fogság előtti idők másik fő bűnének a szegények rovására elharapódzott *korrupciót* tartották a próféták. Ézsaiás is ezt ostorozza: *„Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a jó rossz, és akik azt állítják, hogy a sötétség világosság, és a világosság sötétség; azt állítják, hogy a keserű édes, és az édes keserű! Jaj azoknak, akik bölcseknek képzelik magukat, és magukat tartják okosnak. Jaj azoknak, akik hősök a borivásban és vitézek az italok keverésében, akik megvesztegetésért igaznak mondják a bűnöst, de az igazak igazát elvitatják.”*

Mindezt egyetlen mondattal így foglalhatjuk össze: *Isten nem tűri a korrupciót!*

Az Ézsaiás által most nem említett bálványimádás, a bálványáldozat is valójában korrupció: Isten megvesztegetésére tett kísérlet a gazdag ajándékok felajánlásával. Amikor Isten azt vetette népe szemére, hogy Baalként tiszteli őt, akkor erre utalt: a gazdag áldozat fejében elvárták, hogy Isten „nézzen félre”, tekintsen el bűneiktől. Hagyjon fel a megtérés követelésével, és engedje, hogy büntetlenül élhessék korábbi bűnös életüket. Elvárták, hogy Isten nézze el, hogy a gazdagok – a törvényesség látszatát megőrizve – a törvény eszközeivel kisemmizik a szegényeket. Elvárták, hogy Isten hunyjon szemet afölött, hogy a gazdagok a szegények elleni peres ügyeikben megvesztegetik a bírákat, hogy mindig az ő javukra ítéljenek. De nem is csak a bírákat vesztegették meg, hanem a törvényhozókat is, hogy Mózes törvényeiből – a jót rossznak, a rosszat jónak, a világosságot sötétségnek, a sötétséget világosságnak mondva – olyan alkalmi jogszabályokat vezessenek le, amelyek szentesítik a korrupciót, amelyek következményeként a gazdagok még gazdagabbak, a szegények még szegényebbek és még elnyomottabbak lesznek.

Isten azonban soha semmilyen szinten nem korrumpálható. Nem tekint el népe bűneitől az oltárra tett áldozatokért cserében. (A Mózes törvényében előírt áldozatok eredeti célja nem Isten türelmének megvásárlása, hanem figyelmeztetés: ha a bűnös kegyelemből kapott hátralevő idejét nem megtérésre fordítja, akkor ő jár úgy, mint az oltárra tett áldozati állat: az ő vérét fogják kiontani.) És Isten azt sem nézi tétlenül, hogy a korrupt törvénykezés nyomán népe szegényei egyre elviselhetetlenebb helyzetbe kényszerülnek, és már-már emberhez nem méltó életet élnek.

A VASÁRNAP IGÉJE

Isten hamar fölkel, *„…és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz”* – mondja a próféta. Majd rögtön hozzáteszi: *„Bárányok legelnek ott a legelőkön, és a gazdagok romjain jövevények élősködnek.”* Más szóval a fogságból való hazatérés után népe egykori szegényei „gazdag legelőre” találnak őseik földjén, míg a gazdagok egykori birtokának romjain idegenek ütnek tanyát.

Bár Isten ószövetségi népének életében mindez valóban beteljesedett, sokan arra a következtetésre jutnak, hogy a próféta figyelmeztetése csak a választott népre és rá is csak a Krisztus előtti időben vonatkoztatható. A próféta szavai nem terjeszthetők ki a világtörténelemre, melynek szálait Isten szövi ugyan, de szándékai rejtettek, kikutathatatlanok. Többen *Luther* Isten kettős kormányzásáról vallott nézeteit is fölemlegetik e felfogás igazolására. Úgy vélik, hogy a teológia legfeljebb az Isten újszövetségi választott népét összegyűjtő egyház történelmének egy-egy eseményéről alkothat utólag – és akkor is csak nagyon óvatosan – véleményt. Istennek a világtörténelemben és a jelenkori társadalomban való rejtett munkálkodása azonban tabutéma kell hogy maradjon a teológia számára.

Ezt az érvelést akár el is fogadhatjuk, de azzal a szigorú megkötéssel, hogy Isten valóban rejtett munkálkodásától meg kell különböztetnünk Isten kinyilvánított akaratát. Nem vizsgálhatjuk, hogy Isten hogyan, mikor, milyen események által váltja valóra kinyilvánított akaratát a történelemben és a mai társadalomban, de hirdethetjük, sőt *hirdetnünk kell,* hogy valóra váltja, és mindenkor valóra fogja váltani! Isten pedig minden kétséget kizáróan kinyilvánította, hogy ő az igazság Istene, és semmilyen szinten sem tűri a korrupciót.

Ezért nem lehet kétségünk, hogy a korrupció alapjain álló társadalom minden időben Isten ítélete alatt álló társadalom. Ez fokozottan igaz, amikor a korrupció nyomán égbekiáltóvá válik a különbség az egyre szegényedő szegények és az egyre gazdagodó gazdagok életszínvonala között. És erről nem fogja Isten figyelmét elterelni a közélet külsőségeinek keresztény mázzal történő bevonása.

A próféta jajt kiáltó figyelmeztetése ezért kétségtelenül ma is érvényben van. Jaj ennek az országnak és népnek, ha a társadalom életének fő mozgatója a korrupció! Mert *„magasztos lesz a Seregek Ura, mikor ítéletet tart, és a szent Isten szentnek bizonyul, mikor igazságot tesz”.*

■ VÉGHELYI ANTAL

Végtisztesség és evangéliumhirdetés

A temetés rendje

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

Folytatjuk a *Liturgikus könyv* második kötetének ismertetését. A kazuális szolgálatok legnehezebbike van soron, a temetés. A temetés, amely – ahogy *Prőhle* professzor úr fogalmazott *Agendája* apró betűs részében – a szeretet cselekedete. Emberi és isteni vonatkozásban egyaránt.

Kétféle módon próbáljuk kifejezésre juttatni a – Biblia szavával élve – „a halálnál is erősebb” szeretetet: egyrészt megadjuk a végtisztességet annak, aki már nincs közöttünk, akinek már csak a földi maradványait látjuk; másrészt a kilátástalan helyzetben, a végsőnek tűnő búcsúzásban, létünk „zsákutcaélményében” szeretnénk meghirdetni a távlatok evangéliumát, az örök élet reménységét, az egyedüli vigaszt.

A temetés rendje alapjaiban véve nem változott a korábbi gyakorlathoz képest. Inkább néhány apró kiegészítést végzett el a bizottság. Ennek célja, hogy az igehirdetés mellett a szertartás (liturgia) rendje is tükrözze a gyász szomorú ténye mellett az örök élet ajándékát és jó hírét.

A régebben használt – többnyire rövidített – rend helyett most az *Evangélikus énekeskönyvben* már 1982 óta megtalálható és egyre több helyen gyakorolt formát tettük alaprenddé. Ennek responzórikus (válaszolgatós) bevezetése jelzi, hogy a temetés bekapcsolódik az egyház mindennapi istentiszteleti életébe: „Uram, nyisd meg ajkamat, – hogy hirdesse szám a te dicséretedet! – Áldjuk az Atyát és a Fiút a Szentlélekkel együtt! – Dicsérjük és magasztaljuk őt örökké. Ámen.” A gyülekezetek részben már ismerik ezt a formulát, hiszen lassan harminc éve ott találjuk többféle istentiszteleti alkalom elején (nem a vasárnapi istentiszteletnél!). Tanítsuk meg, szépen, hitvalló módon, bizonyságtételként zeng a temetőben! Ha a gyülekezet nem ismeri, a váltakozó formát mondhatja a lelkész és a kántor is.

Már ez a kezdés megmutatja, hogy még a gyász fájdalmában is Istent dicsérjük, s ezáltal az egész temetés más karaktert kap. Nem a halál borzalmára akarunk rámeredni, hanem szemünket a halál fölött is az Úrra, az élet Istenére emeljük. S ha nehezen szólal is meg ilyenkor az ember – a fájdalom szájzárat okoz –, s még nehezebben nyílik szánk dicséretre és hálaadásra, a liturgia bátorít: „Uram, nyisd meg ajkamat…”

A régi szokást megtartottuk, így a kezdő zsoltár az ember és a gyászoló gyülekezet helyes pozícióját megmutató „de profundis”: „A mélységből kiáltok hozzád, Uram!” A zsoltár keretverse a még ősibb gyakorlat szerint a 116. zsoltár 3–4. versei: „Körülvettek a halál kötelei, pusztító áradat rettent engem. Nyomorúságomban az Úrhoz kiáltottam, meghallgatta hangomat.” A zsoltárhoz közvetlenül kapcsolódik a *Kyrie* legegyszerűbb formája, amely a nyomorult ember imádsága; a Bibliában is így kiált fel többek között a vak Bartimeus: „Uram, irgalmazz!”

A temetési liturgia egyik központja az evangéliumolvasás. Természetes, hogy sokféle evangéliumi szakasz jöhet szóba temetési lekcióként, mégis – a saját tapasztalatom alapján is írom – a szinte kihagyhatatlan olvasmány *János evangéliumának* 14. fejezetéből való: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek (…). Az én Atyám házában sok hajlék van; (…) elmegyek helyet készíteni a számotokra.”

Az igehirdetés az élőkhöz szól – Krisztusról. Akkor is így van, ha Krisztus nagy tetteit és megváltói művének üzenetét az elhunyt személyéhez kapcsoljuk, hiszen a konkrét gyászesetben kell megszólaltatnunk az örök élet jó hírét.

Az a formula, hogy a szertartás szövege konzekvensen a földi maradványokról beszél, a liturgia „kemény” megfogalmazásai közé tartozik. Ezzel a kifejezéssel azonban fontos dolgot tudatosítunk magunkban. Akit magunk előtt látunk a koporsóban vagy elhamvasztva az urnában, nem az, akit szerettünk, csupán földi maradványai: mert porból vétettünk, és porrá leszünk. Akit szerettünk, már nincs közöttünk. Elrejtve tudjuk Isten szeretetében. A port visszaadjuk a porba. Ez a végtisztesség. Aki elment, azt a teremtő, megváltó, megszentelő Isten szeretetébe ajánljuk – ez a szeretet igazi megnyilvánulása.

Az azonban, hogy földi maradványokról beszélünk, véletlenül sem erősítheti meg azt a kereszténységben elterjedt tévtanítást, hogy a lélek kiröppen a testből, a test itt marad, a lélek meg máshová távozik. Nem! A halál a teljes ember halála. Amikor mi a hitvallásban vallunk a test feltámadásába vetett hitünkről, akkor azt mondjuk: Isten teremtő, sőt újjáteremtő Isten. Aki a semmiből tud létrehozni valamit. A halál megsemmisítő hatalma mindenkit elér. Mi azonban hisszük, hogy minket az újjáteremtő Isten halálnál is erősebb szeretete is elér.

Hogy mindez hogyan nyilvánul meg a temetési liturgia második felében (a sírnál), arról jövő héten írunk az *Evangélikus Élet* érdeklődő és hűséges olvasóinak.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (IFJ.)

Az *Evangélikus Élet* 2005–2010. évi lapszámai PDF formátumban letölthetők a www.evangelikuselet.hu címről.

Tanévzáró az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

„Ó, felséges Úr, mi kegyes Istenünk, / mily csodálatos a te neved nekünk!" – hangzott az ének a zuglói templomban június 24-én az Evangélikus Hittudományi Egyetem ünnepi tanévzáró istentiszteletén. A bevezető liturgiát *Szabóné Mátrai Marianna,* az egyetem gyakorlati intézetének vezetője végezte a liturgikusének-szeminárium tagjainak közreműködésével. Az igét *dr. Korányi András* hirdette Róm 11,33–36 alapján.

Az egyetem egyháztörténeti tanszékének docense emlékeztetett arra, hogy a tanév végeztével valójában nem ér véget semmi: ez csak egy újabb állomás. Pál apostol szavain keresztül biztatott: Isten ereje ma is élő és ható. Ahol mi megoldhatatlan problémát látunk, Pál ott Isten üdvözítő kreativitásáról beszél, amelynek nem lesz vége. Egyetlen út vezet tovább minden zárás után: az Isten felé vezető út. „Merjem kimondani, hogy tőle, általa és érte vagyok én is. Övé a dicsőség mindörökké" – zárta prédikációját Korányi András.

Az istentisztelet az idei tanév hatodéveseinek záróimádságaival ért véget. A hallgatók azokért a gyülekezetekért – Kelenföldért, Szolnokért, Kaposvárért, Pilisért, Budavárért, Piliscsabáért, Vanyarcért, Zuglóért, Hévízgyörkért és Csömörért – fohászkodtak egyenként, ahol gyakorlati évüket töltötték.

Miután *Hulej Klaudia,* az egyetem hallgatói önkormányzatának elnöke megnyitotta az istentiszteletet követő ünnepi ülést, és köszöntötte a jelenlevőket, *dr. Szabó Lajos* tanévzáró ünnepi beszéde hangzott el. Mi tarthat meg minket küldetésünk betöltésében? – tette fel a kérdést az egyetem rektora. Alapvető gondnak értékelte, hogy egyre ritkábban sikerül mély beszélgetéseket folytatnunk egymással, sokkal gyakoribbak a gyors és felszínes párbeszédek. Követendő példaként állította az egybegyűltek elé az emmausi tanítványok klasszikusan nyugodt és békés beszélgetését, és emlékeztetett, hogy a történethez hasonlóan mi sem ketten veszünk részt a dialógusban, hanem mindig ott van velünk a különleges harmadik: Jézus Krisztus. Záró szavaiban ezzel a titokzatos harmadikkal közös, megtartó erőként ható beszélgetéseket kívánt a végzősöknek.

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

A hatodéves hallgatók egyenként fohászkodtak azokért a gyülekezetekért, ahol gyakorlati évüket töltötték

A végzősök a rektortól vehették át diplomájukat. Nappali tagozaton teológus-lelkész szakon diplomát szerzett: *Adámi Mária, Bolba Márta, Csadó Balázs, Domokos Tibor, Horváth-Hegyi Áron, Koltai Zsuzsa, Kovács Viktor, Laszli Beáta* és *Lázárné Tóth Szilvia.* Sikeres záróvizsgájáról igazolást vehetett át *Pablényi Edina.* Nappali tagozaton katekéta-lelkipásztori munkatárs szakon alapfokú diplomát kapott *Pintér Noémi* és *Szemerei Eszter.* Levelező tagozaton, a teológus mesterszak biblikus szakirányán diplomát szerzett *Verebics Petra.* A nyíregyházi kihelyezett tagozaton főiskolai szintű oklevelet kapott *Szolnoki Miklós,* sikeres záróvizsgájáról igazolást vehetett át *Molnár Krisztina.* Végül *Kovács Ábrahám,* a Debreceni Református Hittudományi Egyetem adjunktusa kapta meg habilitációs oklevelét.

Régi szokás szerint a diplomaosztó után köszöntötték a jubilánsokat. Az ötven, illetve hatvan éve végzettek között volt *dr. Reuss András,* az egyetem professor emeritusa is, aki az ünnepeltek nevében szólva kiemelte: ötven év nagyon hosszú idő, de továbbra is feladatunk, hogy újra és újra meghalljuk azt a hangot, amelyre egyedül érdemes figyelni – ez Jézus Krisztus evangéliuma. (Hatvan éve végzett *Záborszky Csaba* és *Bohus Imre,* a tanévzárón köszöntötték még a huszonöt éve végzett levelező tagozatos csoport jelen lévő tagjait is.)

A Sólyom Jenő Alapítvány jelentését *Zsíros András* egyetemi lelkész, az alapítvány titkára olvasta fel, majd az év végén jutalmazott hallgatók nevei hangzottak el. Kimagasló tanulmányi eredményéért pénzjutalomban részesült *Gyurkó Donát, Kruchió Márta, Győri Gábor Dávid, Kovács Barbara, Palocsán Gréta* és *Széll Éva,* továbbá *Bérces Flóra,* Hulej Klaudia, *Koch Szilvia, Móricz Nikolett* és *Seben Glória.*

Az istentisztelet és az ünnepi ülés – amelyen közreműködött az egyetem énekkara *Kinczler Zsuzsanna,* a fúvószenekar *Tóth Péter* vezetésével, valamint *dr. Finta Gergely* orgonán – a *Himnusz* elénekléssel zárult.

A következő tanév szeptember 9-én 14.30-kor tanévnyitó istentisztelettel kezdődik *Szemerei János* püspök szolgálatával, minthogy a 2011/2012-es tanévben a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület lelkészi vezetője lesz az Evangélikus Hittudományi Egyetemet felügyelő püspök.

■ Zs. A.

Ötven év

Reuss András professor emeritus aranydiplomája átvételekor mondott beszéde

Hárman végeztünk 1961 júniusában. Az eltelt évek során különböző utat jártunk meg. *Szűcs Kálmán* – aki egészségi állapota miatt nem lehet jelen, de levélben küldött köszöntést – szinte egész szolgálatát a farádi gyülekezetben végezte. *Gyarmathy Dezső* Nagysimonyiban, Ózdon és Rudabányán töltött néhány segédlelkészi év után újabb diplomát szerzett, és világi állásban helyezkedett el. Jómagam gyülekezeti, közegyházi és oktatói szolgálattal a hátam mögött állok itt.

Ötven év sok emléket rejt. A megfelelő hívószavakra belőlünk is felfakadnak az emlékek. Kedvet érzünk, hogy öntudatosan előhozakodjunk olyan dolgokkal, amelyekre kicsit talán büszkék vagyunk. Nem feledhetjük azonban, hogy egyházunkban is, a magyar társadalomban is egy kis láncszem voltunk és vagyunk nemzedékek hosszú láncolatában. Mindmáig felnézünk nem egy neves vezetőre és tanárra, de sok egyszerű és névtelen emberre is, aki előttünk járva hite és élete példájával hatott ránk. Reménységgel és imádsággal kísérjük azok indulását, akik utánunk jönnek. Nem magunkat, Krisztust dicsérjük, aki ígérete szerint övéivel marad a világ végezetéig.

Ötven év összehasonlításokra késztet. A tárgyi feltételeket tekintve számos dolog lett természetes része a mindennapi életnek, amelyeknek akkor még nevük sem volt. Az egykori tanévzárón a búcsúzás és a köszönet szavait minden külön figyelmeztetés nélkül is, úgy éreztem, patikamérlegre kell tennem. Nem elégedetlenkedünk a magunk útjának körülményei miatt, nem irigykedünk a maiakra. Krisztus Urunk kérdésére: „Amikor elküldtelek titeket folyóvíz, fürdőszoba, mobil, mikrohullámú sütő, hűtőszekrény, laptop és autó nélkül, volt-e hiányotok valamiben?" – talán kis hezitálás után –, mi sem tudunk mást mondani, mint az egykoriak: semmiben.

Ötven év kritikussá tesz. Nemcsak másokkal, hanem magunkkal szemben is. Hiszen az elmúlt időnek nemcsak tanúi vagyunk. Nemcsak nézői voltunk egy előadásnak, hanem résztvevők, szereplők, játékosok is. Megerősödött-e valaki hitében általunk? Hitre jutott-e valaki? Jobb lett-e a világ a munkánk révén? Elmondtuk-e, hogy jobbnak kellene lennie? És azt is, hogy ez miként lehetséges? Általános megállapítás, de nem minimalizmus, ha mi is mondjuk: Tettünk olyan dolgokat, amelyeket nem kellett volna, és elmulasztottunk másokat, amelyeket meg kellett volna tennünk. Szóltunk, amikor hallgatnunk kellett volna, hallgattunk, amikor szólnunk kellett volna.

FOTÓ: KISS TAMÁS

Így, bár ötven év nagyon hosszú idő, továbbra is feladatunk, hogy a kísértő és félrevezető szavak, jelszavak és frázisok hangzavarában újra és újra meghalljuk azt a hangot, amelyre egyedül érdemes figyelni. Ez Jézus Krisztus evangéliuma, Isten szava és ereje minden ember javára. Ez a tiszta és igaz hang, amely az egyetlen reménységünk, amikor további szép jubileumok és utolsó vizsgánk felé lépkedünk. Ezt az igét hordozni küldetése minden Krisztus-hívőnek.

■ Reuss András

Elhangzott az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanévzáróján, június 24-én

Sola Scriptura

Luther-szobor a Deák téren?

Megvalósulóban *Benedek György* régóta dédelgetett álma: elkészült Luther-szobra. A művet múlt vasárnap megtekintette *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott püspök és a budafoki evangélikus gyülekezet mintegy harminc híve a művész Nagytétényi úti műtermében.

FOTÓ: PAPP TIBOR

A köztéri elhelyezésre váró Luther-szobor és alkotója

A budafoki evangélikus templomban elhangzott igehirdetésében a püspök emlékeztetett arra, hogy most van az *Ágostai hitvallás* kihirdetésének évfordulója. A dokumentumot 1530-ban *V. Károly* császár előtt Augsburgban olvasták fel, ez az evangélikus egyház egyik ünnepi és jelképes dátuma.

Benedek György szobrászművész – katolikus létére – régóta tanulmányozza Luther munkásságát. Műve a Bibliát felmutató Luthert ábrázolja. Mint ismeretes, a reformáció alapgondolata a hűség az evangéliumhoz: sola Scriptura. Ezt emeli ki a Biblia hangsúlyos ábrázolása a Luther-szobron – mutatott rá *Solymár Gábor* budafoki evangélikus lelkész.

Egyes tervek szerint a szobor a Deák térre kerülhetne, a lebontásra váró metróépület helyére. Solymár Gábor elmondta: Budapest székesfőváros már 1938-ban jóváhagyta, hogy a Deák téren Luther-szobor álljon „az ország templománál".

■ W. Gy.

Ittzés János kitüntetései

A Szent László-napi ünnepségsorozat keretében a győri bazilikában tartott ünnepi közgyűlésen adták át kiemelkedő egyházszervező tevékenysége, valamint a közösséget szolgáló példaértékű munkássága elismeréseként a Szent László-érmet június 27-én a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület napokban nyugalomba vonult püspökének. (A város legrangosabb kitüntetését még *dr. Csizmadia László* főiskolai tanárnak, egyetemi oktatónak, valamint *Hefter László* üvegművész-restaurátornak ítélte oda a város képviselő-testülete.)

Másnap *Ittzés János* a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium vasárnapi tanévzáró – tedeum – istentiszteletén egy, a líceum pecsétjével ékesített aranygyűrűt vehetett át – az iskoláért végzett áldásos tevékenységének elismeréseként.

■ Menyes Gyula *felvétele*

Lutherrel lángolni

Ülésezett a reformációi emlékbizottság

Óceánon túlról érkezett vendégprofesszor előadásával kezdődött *(képünkön)* egyházunk reformációi emlékbizottságának június 22-ei ülése az északi kerületi püspöki hivatalban. Az amerikai evangélikus Missouri Synod (LCMS) képviseletében *dr. Richard Carter,* a Minnesota állambeli Concordia Egyetem Luther-szakértő professzora mondta el gondolatait – *Luther aktualitása, különös tekintettel az LCMS 2017-es előkészületeinek összefüggéseire* címmel.

Richard Carter nemcsak egyházát mutatta be a jelenlévőknek, de kitért arra is, hogy benne – a 2017. esztendő felé közeledve – milyen aktualitással bírnak a nagy reformátor tanításai. Egyházuk nemrégiben választott új elnöke új hangsúlyokat jelölt ki, amelyek a jubileumi felkészülést is érintik: a tanítás mellett a tanúságtételt, az irgalmasságot kívánják nyomatékosítani.

Mivel a Missouri Synodban a belmisszió mellett a külmisszió is nagy hangsúlyt kap, a fent említett új irányvonalak jól illeszkednek ahhoz a két nagy programhoz, amellyel a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóját kívánják megünnepelni. A németországi Lutherstadt Wittenbergben olyan izgalmas, a modern technika eszközeit is felvonultató intézményt kívánnak létrehozni, amely egyszerre múzeum, információs központ és látványosság. Terveik szerint *Luther Márton* életét és Krisztus-központú tanítását a Stadtkirche közelében egy 16. századi iskolaépületben mutatnák be a látogatóknak.

Az LCMS másik nagyszabású projektje a *Lángolj!* (Ablaze) elnevezésű globális evangélikus missziói mozgalom, amelynek keretében 2017-ig százmillió szívet szeretnének megnyerni az evangéliumnak.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Az amerikai professzor előadása után a reformációi emlékbizottság kitűzte a magyarországi reformációi emlékfa elültetésének időpontját. A grémium tagjai egyházunk képviseletében április 12-én a wittenbergi Luther-kertben már sikeresen elültették azt az emlékfát, amelynek itthoni párját a tervek szerint az *Október a reformáció hónapja* ünnepségsorozat keretében október 5-én 10 órakor plántálják el. A bizottság már most invitál minden érdeklődőt a budapest-fasori evangélikus templom melletti Reformációi emlékparkba. *(A németországi faültetésről és a Luther-kertről az Evangélikus Élet április 24-i, húsvéti számában írtunk. – A szerk.)*

Az ülés további részében napirendre került az október 28-ára tervezett Luther-könyvbemutató is. Miként arról lapunkban már többször beszámoltunk, 2017-ig a nagy reformátor válogatott munkáinak magyar nyelvű (újra)kiadását tervezik. A tizenöt kötetes sorozatból elsőként – idén – az ötödik kötet kerül az olvasók kezébe. Bemutatója a Magyar Tudományos Akadémia székházának kistermében lesz. A bizottság kívánatosnak tartaná, ha a Magyarországi Evangélikus Egyház minden gyülekezete, valamint alap- és középfokú oktatási intézménye megvásárolná az új, díszkötésben megjelenő Luther-könyvsorozatot.

A továbbiakban a testület tagjai beszámoltak a saját területükön folyamatban lévő munkákról és feladatokról. A következő ülést októberre tervezik.

■ – BODAZS –

EOM a múzeumok éjszakáján

Az Evangélikus Országos Múzeum (EOM) – ha csak egy éjszaka erejéig is, de – szakított a komoly stílussal, és könnyed, kreatív, szerethető módon csábította a látogatókat a felfedezésre…

A múzsák evangélikus kertje idén is csatlakozott a június 24-i – immár kilencedik alkalommal megrendezett – *múzeumok éjszakájához.*

A sok százezres tömeget megmozgató rendezvény különleges alkalom minden intézmény számára, hogy olyanokat is a kiállítótermekbe szólítson, akik nem vagy csak ritkán jutnak el a tőlük esetleg karnyújtásnyira lévő csodákhoz. Ezt ismerte fel múzeumunk, amikor – mielőtt a szükséges felújítás miatt egy időre bezárná kapuit – ideiglenes tárlatát mutatta be, kicsit könnyedebb, interaktívabb formában.

Maga a kiállítás többségében a hétköznapokban megtekinthető anyagból állt, de kiegészült néhány egyértelmű és néhány kevésbé egyértelmű „kakukktojással" – ezek felkutatása érdekében olyanok is elmélyülten böngészték végig a vitrineket, akiket máskor bevonszolni is nehéz lett volna a sok régi rajz, festmény, hímzés és úrvacsorai készlet közé.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A múzeum programjait számos változatos rendezvény egészítette ki, a budapesti evangélikus templomokat bemutató fotókiállítástól a templomismertetőn át zongora-, fúvós- és orgonakoncertekig. *Öveges* professzor híres kísérleteitől a mesejátszóházon és borkóstolón keresztül a szabadkőműves-képzésig igazán méltó és változatos programokkal várta a Deák tér a látogatókat.

■ Kiss Tamás

Forrás: Evangelikus.hu

Kilencvennyolc

Weöres Sándor csöngei születésnapja

Az idő is oltalmába fogadta a múlt szombati ünnepet: nem kánikulai forróság, hanem kellemes nyári klíma melengette a *Weöres Sándor* szülőfalujában időzőket: Csönge fiataljait, időseit, a régi szívvel visszajövő elszármazottakat és a vendégeket. A június végi fény majd fölemelte a Weöres Sándor Emlékházat. A költő szoboralakja figyelt, kezében nagy bronzkönyvvel, feje fölött, körben a sűrű lombú fűzfa védelmezte lehajló ágaival.

A várakozás csendjében jutott eszembe, hogy sem az évfordulókra íródó köszöntések, szárnyaló dicséretek, sem a költőfejedelem besorolásai nem lehetnek igazi mércék, az irodalomtudományi felmérések nem közelíthetik meg géniuszát… Az 1913. június 22-én született Weöres Sándor egyetlen olyan mestere a magyar irodalomnak, akinél a „kivételességmutató", a szó, a zene kivételességét jelző műszer nem ingadozik. Régóta a legfelső értéket mutatja. A legnagyobbat és kisajátíthatatlant!

Neve mögül egy hatalmas táblakép tűnik elő, egy zsúfolt freskó. S meglepetésünkre minden rajta van. Mi magunk is. Az ő zengő versbeszéde után setesuta minden megszólalás. De szól helyettünk, velünk, értünk, fáradhatatlanul minden időben.

Dr. Fűzfa Balázsnak, a Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központja docensének kedves köszöntése után az intézmény bölcsészettudományi karának ott táborozó hallgatói villantották föl remek összeállításukkal nagy költőnk gazdag világát. *„Köszöntelek a folyók zúgásával, / a felhő-arcú hegyekkel, a hegy-forma fellegekkel, / a gong-alakú csillagokkal, / köszöntelek a szivárvánnyal, az éj minden tüzével, / és végül az ámulatos nap-ragyogással: /*

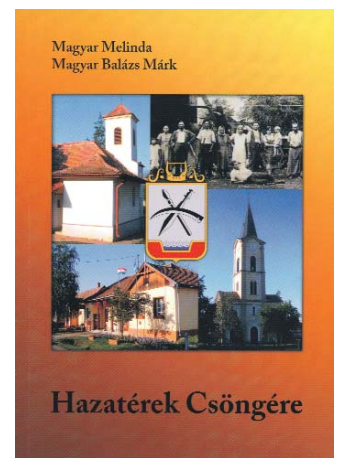

mind a tiéd!" – üzente az *Ima* című vers és a többi is: a *Variációk,* az *Öröklét,* a *Gyerekkor,* a *Vonuló vadludak.* És mi többször kimondtuk: ehhez foghatót édes anyanyelvünkön még nem írtak.

FOTÓ: ROZMÁN LÁSZLÓ

A Magyar házaspár Weöres szobránál

Öt évvel ezelőtt a Weöres Sándor olvasótáborban ismerte meg egymást *Magyar Melinda* és *Magyar Balázs.* Most mint férj és feleség tértek vissza, és hálából megírták Csönge monográfiáját. A régen várt kötetben évszázados dokumentumok, töredezett levelek, megsárgult fényképek reprodukcióit láthatjuk, feltámadó emlékeket olvashatunk. Beleláthatunk a falusiak életébe, titkaiba, a kenyérsütés fortélyaiba és egyéb hétköznapi csodákba. *Balogh Ernő* nyugalmazott igazgató, Csönge régi kutatója megjegyezte: „A könyv erőssége, hogy merít az elődök eredményeiből, megszólaltatja a még élőket. A falu lelkülete is benne van! Egy helytörténeti kismonográfia nem lehet teljes, állandóan írni kell tovább, kiegészíteni és finomítani egy-egy részletét."

A közös ebéden a finom étel mellé jó szó is jutott. Sok kedves történet Weöres Sándorról, főleg a költő ifjúságának éveiből.

Hallottam nemegyszer, de most megbizonyosodtam róla: a csöngei emberek vendégszeretők és melegszívűek. Mellettem két idős asszony ült, s pillanatok alatt mesélni kezdtek a gyönyörű evangélikus templomról. Hol ki ült? Mit vésett *Petőfi* a karzat padjába? Hol szeretett pihenni fáradtan Weöres, mindig elmondva: Csönge fontosabb számára, mint a világ bármely pontja. A kemenesi szelíd dombok árnyékában megbújó kis falu volt az alap, az örök menedék, ahová mindig visszatérhetett.

Nem sokáig tartott az emlékezés. Délután öt órakor a nagysátorban a *Rocky* együttes muzsikája vette igénybe a hangfalakat, azután régi slágerek csendültek föl, s aki még bírta, részt vehetett a bálon…

Én hazaindultam. Az úton azon gondolkodtam, mi lesz itt 2013-ban, a költő születésének századik évfordulóján, ha most, két évvel előtte is ilyen nagy a tisztelet, a nem fogyó szeretet. Adja Isten, hogy *Baranyai Ernő* polgármester és *dr. Mesterháziné Jánosa Magdolna* tanárnő lelkesedése megmaradjon, s a környező városok, Budapest, az egész ország, „mindenki" ott legyen!

■ Fenyvesi Félix Lajos

Hogyan látom a világot?

Diakóniai csendesnap Bodrogkeresztúron

Már a rendszerváltozás előtt szorgalmazta a diakóniában dolgozók lelki megerősítését *Csizmazia Sándor* evangélikus lelkész. Ennek érdekében jött létre az Evangélikus Diakóniai Testvérközösség, amely néhány év kihagyással azóta is folyamatosan szervez – immár a Magyarországi Evangélikus Egyház Diakóniai Osztályával karöltve – csendesnapokat a szeretetszolgálatban tevékenykedőknek. 2008 óta az egyik helyszín Bodrogkeresztúr, ahol legutóbb június 20. és 22. között lehettek együtt a résztvevők.

Kényelmes, jól felszerelt szobákkal, házias ízekkel és segítőkész munkatársakkal várta a vendégeket a *Betlehem Evangélikus Pihenőház* Kelet-Magyarország szegletében. A fővárosból, Nyíregyházáról, Kondorosról, továbbá Tótkomlósról érkezett munkatársakat *Buda Annamária,* a diakóniai osztály vezetője, valamint a nyíregyházi Emmaus Evangélikus Szeretetotthon pásztora, *Bozorády Zoltán* nyugalmazott lelkész – mindenki Zoli bácsija – fogadta.

A csendesnapok keretében ebben az esztendőben is egy adott témát – idén a „Hogyan látom a világot?" kérdéskört – járták körbe, előadások és igetanulmányok segítségével. Emellett alkalom adódott a kirándulásra, közös, illetve egyéni beszélgetésekre, az éneklésre és a filmnézésre is.

E sorok írója az „állomáshelyén", a Viharsarokban élő és szolgáló néhány kollégáját – akik első ízben voltak ilyen alkalmon – kérdezte arról, mit is jelentett számukra ez a pár nap…

„A témafelvetés kapcsán egyebek mellett arról gondolkodhattunk el együtt, voltaképp miért is szeretünk a diakóniában dolgozni. Én személy szerint azért, mert úgy érzem, hogy egy olyan közösséghez tartozhatom, ahol jól érzem magam, ahol számíthatok a többiek segítségére és támogatására. Örülök annak is, hogy a szakmai továbbképzéseknek köszönhetően lehetőségem van a hétköznapokban nem mindig tudunk elegendő időt és figyelmet fordítani Istenre. Még inkább erősödött benne a felismerés, hogy „azért vagyunk, hogy az elesetteket segítsük, emberhez méltó körülményeket biztosítva a számukra, szeretettel végezve szolgálatunkat köztük, a ránk bízottak között, így járva azon az úton, amit Isten nekünk szánt".

Van, aki ehhez kapcsolódva azt hangsúlyozta, hogy igyekeznünk kell jónak maradni a világban – Istenre és egymásra figyelve, és nem szabad félnünk attól, hogy segítséget kérjünk, ha esetleg nem tudjuk, merre és hogyan tovább.

Mindnyájan kiemelték azt, hogy hálás szívvel, élményekkel gazdagodva, feltöltődve érkeztek haza. Minden bizonnyal nem véletlenül, hiszen – ahogyan Bozorády Zoltán is aláhúzta – mint minden lelki alkalmon, itt is az a jellemző, hogy egymás hite által épülnek és erősödnek a résztvevők.

■ Gazdag Zsuzsanna

Templomnyitás az európai uniós elnökség záróeseményei között

Kiállítás, orgonakoncert, előadás, film és áhítat

Akik az év legrövidebb éjszakáit különleges programokkal kívánták emlékezetessé tenni, idén nem csupán a *múzeumok éjszakájának* gazdag kínálatából választhattak. A *Duna Party 2011* rendezvényfolyam keretében ugyanis a nagy tömegeket vonzó programok között múlt szombaton – hazánk európai uniós elnökségének finiséhez kapcsolódóan – „nyitott templomok" is megmutathatták magukat a főváros tizenkét pontján. Akiknek az érdeklődését az egyetlen lutheránus helyszín kínálata keltette fel, azok a Fasorban érhettek célba.

Az est nyitányaként a zsúfolásig telt gyülekezeti központban *Aknay János* Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész – *Angyalok és szakrális terek* című – tárlatát nyitotta meg *Galambos Ádám.* A gyülekezet mellett a program társszervezőjeként egyetemi lelkész egészen friss alkotását láthatták az érdeklődők *Jónás próféta Ninivében, avagy Mókás Jónás flótás* címmel. A Jónás próféta kalandos történetét bemutató kisfilm eredetileg az Evangélikus Hittudományi Egyetem évadzáró áhítatára készült, majd a sikerre való tekintettel került fel egy videómegosztó oldalra, ahol hamar ismertté vált. A vetítés után az egyik alkotóval, Hajduch-Szmola Patrikkal beszélgetett Aradi György fasori lelkész.

Aradi György helyi lelkész (bal szélen) köszönti a tárlatmegnyitó résztvevőit

közreműködő Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány elnöke beszédében *Kopin Katalin* művészettörténészt idézte: „Aknay János biztos pontból eredő, sűrű szövésű, »láncszemelvű« festői jelrendszerében fontos szerepet töltenek be az újra és újra felbukkanó transzcendens égi követek." Tíz angyal kíséretében, művészek, közéleti emberek színes karéjában elhangzott pohárköszöntőjében *D. dr. Harmati Béla* nyugalmazott evangélikus püspök utalt a János-áldásra. (A kiállítás augusztus 20-áig látogatható.)

A *Pecz Samu* műépítész által tervezett templom Angster orgonáján 19 órától *Pál Diana* adott fajsúlyos koncertet *Német orgonamuzsika* címmel. Az ismert művész – a közelmúlttól a budapest-kelenföldi evangélikus gyülekezet orgonistája – *J. Rheinberger* (1833–1901) két műve mellett az egyik legjellegzetesebb evangélikus műfaj, a korálelőjátékok közül játszott négyet. *Johannes Brahmstól* a *Herzlich tut mich erfreuen* (Op. 122 No. 4) és az *O, Gott, du frommer Gott* (Op. 122 No. 7), *J. S. Bach* lipcsei sorozatából az *Allein Gott in der Höh' sei Ehr* két verziója (BWV 662, BWV 663), míg záróműként a *dór toccata és fúga* (BWV 538) szólalt meg.

Reformáció és szabadság volt a témája *dr. Korányi András* előadásának. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem docense, egyházunk zsinatának lelkészi elnöke a lelkiismereti szabadság kérdését helyezte a *Luther* korától a 20. századig ívelő referátumának fókuszába. A hallgatóság a norvég hitvalló egyház és *Bonhoeffer* szellemi öröksége kapcsán „teológiai mélységekbe" is bepillanthatott a szellem- és kultúrtörténeti érdekességeket is felölelő, egyórás programban. A fórumbeszélgetéssé alakult nyitott eszmecserét élénk érdeklődés kísérte.

Rövidfilm volt a következő program: *Hajduch-Szmola Patrik* fasori teológushallgató és *Zsíros András* egyetemi lelkész egészen friss alkotásait láthatták az érdeklődők *Jónás próféta Ninivében, avagy Mókás Jónás flótás* címmel. A Jónás próféta kalandos történetét bemutató kisfilm eredetileg az Evangélikus Hittudományi Egyetem évadzáró áhítatára készült, majd a sikerre való tekintettel került fel egy videómegosztó oldalra, ahol hamar ismertté vált. A vetítés után az egyik alkotóval, Hajduch-Szmola Patrikkal beszélgetett Aradi György fasori lelkész.

– Az egész Zsíros András egyetemi lelkész irodájában kezdődött, ahol megpillantottam egy elektromos zongorát, majd rövidesen megtaláltam rajta a legidétlenebb hangszínt, amit valaha hallottam ilyen hangszereken. A hangszín ihletett meg, és ebből hasonlóan „idétlen" zene született.

Mivel az elejétől kezdve valamilyen kisfilmben gondolkodtunk, egyből az jutott eszünkbe Zsíros Andrással, hogy *Jónás könyvét* dolgozzuk fel, hiszen Jónás karakterét is ilyen mókásnak képzeltük el. Ezután megszületett a verses forgatókönyv, természetesen a bibliai üzenetet alapul véve, végül pedig a felvételek készültek el – mondta el a teológushallgató.

A közönség érdeklődésére a folytatást illetően kiderült, hogy a teológián alakult, *Kreatív Tanszék* nevű alkotócsoport a jövő tanévben egy nagyobb projektbe kezd. Hogy ez pontosan mi lesz, azt a forgatókönyvíró-főszereplő még nem árulta el.

23 órakor vette kezdetét a napzáró áhítat *Lélek és élet* címmel. Miközben az összes harang istentiszteletre hívott, mint nappal, furcsa érzés volt este tizenegykor megérkezni a templomba… Az áhítat különlegességét az is adta, hogy az énekek mind az *Evangélikus énekeskönyv* gregorián énekanyagából kerültek ki, és az orgonakíséret is ezekhez illeszkedett.

A meditatív elemeket is tartalmazó igehirdetés a gazdag ifjú (Mk 10) története alapján hangzott el. Ehhez kapcsolódóan a hála jeleként gyújthattak gyertyát a jelenlévők, majd kéréseiket megfogalmazva egy-két szót vagy mondatot írhattak egy színes lapra, melyekből ki-ki magával vihetett egyet, hogy később otthon imádságban hordozza egy ismeretlen testvér kérését. Ezekkel a papírokkal és rengeteg lelki élménnyel térhettek haza – éjfél körül – azok, akik mindvégig kitartva vállalták, hogy a programsorozat miatt lekésik az utolsó BKV-járatokat…

Vasárnapi záróakkordként, az istentiszteletet követően a gyülekezet megemlékezett azokról az áldozatokról, akik Magyarország 20. századi katonai megszállása idején szenvedtek, haltak meg hazánkért. (Az emléküket őrző dombormű – *dr. Pfahler Pál* főorvos-szobrász, fasori öregdiák alkotása – a templom főbejáratától balra, a gimnázium melletti homlokzaton található.)

Dr. Korányi András

Idén, a huszadik, jubileumi megemlékezésen *Csordás János* fasori evangélikus történelemtanár mondott beszédet, a koszorút pedig *Benyik Béla* öregdiák és *dr. Gálos Miklós* gyülekezeti felügyelő helyezte el a domborműnél.

■ A. Gy. – H-Sz. P.

FOTÓK: BELLA CECÍLIA

Istentisztelet utáni koszorúzás a fasori templom homlokzatánál

Márai temploma

Az Evangélium Színház előadása a Szilágyi Dezső téri református templomban

■ Szakolczay Lajos

Márai Sándor Füves könyve (1943) az egyik műfaji megjelölés szerint „prózai epigrammák" gyűjteménye. Vagyis a szövegek – nem idegen ez az írótól – költői módon megírt élettanácsok. Magyarán az emberről, a házáról, a sorsról, a művészetről, a férfinő kapcsolatról, a természet fenségéről és (ellenpontként!) a reszelt almáról stb. való erkölcsi, viselkedéstani, tartást erősítő és az élet különféle helyzeteiből merítő példázatok.

Az ínyenceknek és a „köznépnek" egyaránt érdekes – mert az ügyes-bajos dolgainkra rávilágító – kötet kétszázkét rövid írást tartalmaz. Aki írta, az – többek között – „a világ fia is" volt, „rokona a négereknek és a csillagoknak, a hüllőknek és Leonardo da Vincinek, a Golf-áramnak és a maláj nőknek, a földrengésnek és Lao-cénak".

Ez a jobbára befogadhatatlan tágasság – az érzés és gondolat egyetemessége – egyidejűleg lefegyverző és (bocsánat) egy kissé riasztó. Ugyanakkor bámulatos is, hiszen a „világnagy" személyiség kizárólag a tollal teremti meg magát, növeszti megkerülhetetlenné személyét. Akaratos, dacos, megengedő, szigorúan ítélkező, játékos, furfangos és – legtöbbször magához – kegyetlen.

Azt hiszi, hogy mindenre figyelve s a jelenségeket jóra és rosszra „osztályozva" zsebében hordja a bölcsek kövét. S amit ő nem tud életről, halálról, boldogságról, szenvedésről, barátságról, nőkről, a gondviselésről, a betegségről-pihenésről, az ünnepekről, a fájdalomról, a színházról, a remekművekről, az Istenről és a nikotinról, az nincs is.

Erősnek, legyőzhetetlennek képzeli magát – innen az exkluzív megszólalás erélye és (paradox) gordonkahangja –, ugyanakkor (ettől a leírt szó hitele) hiába okosság, erkölcs, kitartás, elbotlik egy fűszálban. S attól lesz izgalmas a leírt szó, hogy meri bevallani esendőségét. A folyamatos gondolkodásban leledzik az író – s ennek igényét kiterjeszti az olvasóra (hallgatóra) is – megtisztulása.

A föntiekből kitűnhetett, hogy a *Füves könyv* nem színpadra termett alkotás. Hiszen a sokszoros meditációnak ellentmond a párbeszéd dinamikája. Csakhogy *Udvaros Béla* a színpadnak olyan mestere, aki ebbe a gondolatilag élénk, de a megjelenítést tekintve holt anyagba életet tudott lehelni.

Rendezése a maga nemében bravúr.

S az, hogy Márai templomát bevitte egy valódi templomba, hit és tudás, gondolat és erkölcs, szószék és színház, beavatás és ünnep együtt „működését" – egymáshoz való tartozását? – rögzítette. A pódiumjáték – az elöl és hátul lévő, illetve az úrasztala körüli „kifutóval" – a szinészek mozgásának is tág teret ad. S a nő és a férfi – a „dráma" kibontását két kitűnő színész, *Buzogány Éva* és *Pelsőczy László* segítette – van annyira aktív, érzelemmel teli és gondolati, más szóval „világkerék"-pörgető, hogy a Márai-földrész tökéletesen megjelenik előttünk. A pódiumon lévő kevés díszlet (kis asztalka, két szék, két fogas) és egypár kellék (cigarettatárca, legyező, gyertyatartó, kávéscsésze, kompótos tál stb.), illetve a velük való játék csak segíti a „családi" és „közösségi" gondolatok, egy elementáris érzelemvilág kiteljesedését.

A fokozatos vetkezésnek – a háziköpeny alatti „reneszánsz" talárnak és nagyestélyinek – éppúgy megvolt a funkciója, mint a megannyi mozgásvariációt rejtő „találkozásoknak". Buzogány Éva egyszerre volt meditációra hajlamos hölgy, a sikítástól sem visszariadó hisztérika, kikapós nő, házisárkány, megadó szerelmes és dizőz, aki másik felét (a férfit!) magához tudja láncolni. Pelsőczy László ugyancsak kitűnő játékkal, a filozofálásba beleférő komédiázással – magára vett, csak a bensőt közvetítő Márai-maszkkal – jelenítette meg ennek a férfigondolkodásra épülő erkölcstárnak sarkalatos tételeit. Megannyi közös énekük (elsőbben is a *Kosztolányi* mélabúját közvetítő „A játszótársam, mondd, akarsz-e lenni…") a szöveg viharai fölötti napsütés volt, a szöveg monotóniáját egy kissé oldó bravúr.

FOTÓK: MILOS JÓZSEF

Az előadás végi tapsból jutott Udvaros Béla rendezőnek is (középen)

Az óramű pontosságával zajló, negyvenhét perces előadás szórakoztató, ugyanakkor elgondolkodtató – a közönséget fölemelő – produkció. Bebizonyosodott, ha a szó erkölcse élő valóság, a templomban elfér egy másik templom is.

A szerző irodalomtörténész, kritikus

Skandináv zene Kolozsvár lutheránus hajlékában

▸ *Wieland Meinhold* weimari egyetemi professzor *(képünkön)* a skandináv zenével ismertette meg a kolozsváriakat június 21-én, kedden este az evangélikus templomban megtartott egyéni orgonaszólóestjén. *Horváth Zoltán* művészpedagógus köszöntése után a „fjordok világába" is elkalauzolta közönségét a német professzor. Műsorán a többségében evangélikus Dánia, Izland, Svédország, Norvégia és Finnország zeneszerzőinek alkotásai szerepeltek.

Meinhold főleg kis formátumú darabokat tűzött műsorára. Először *N. W. Gade* (1817–1890) és *G. M. Hansen* (1832–1909) dán zeneszerzők rövid kompozíciói szólaltak meg. Gade-et a 19. századi dán zene kiemelkedő alakjának tartják, a hangversenykalauzok szerint több zenei műfajban „kipróbálta magát". A most meghallgatott két művében úgy tűnt: a klasszicizmus zeneszerzési hagyományaira alapozott. Matthison-Hansentől szintén két alkotás hangzott el. Főleg a második, a *Preludium* címet viselő tűnt ki barokkos virtuozitásával.

H. Helgason (1914–1994) izlandi zeneszerző *Ricercar monotematico* című szerzeményének „szelíd disszonanciái" kellemesen hatottak. Meinhold nemcsak előadóművészként, hanem zeneszerzőként is bemutatkozott: egy régi izlandi dallamra való improvizációja során a gyülekezet tanúja lehetett annak, hogy a népzenére emlékeztető egyszerű és tiszta dallam hogyan „bontható ki" archaikus „rétegeiből" oly módon, hogy az a ma embere számára is művészi üzenethordozóvá váljon. *G. Hägg* (1867–1925) svéd zeneszerzőtől az e-moll elégia csendült föl.

Érdekes kollázs következett, Meinhold négy svéd népdalra való improvizálása. Főleg az első darab tűnt ki humoros, játékos töltetével. A harmadik dal magyaros hangulatot teremtett „pattogós" ritmusával.

E. Grieg norvég zeneszerző közismert *Peer Gynt* szvitjeiből két rész hangzott el: *Szolvejg dala* és *Aase anyó halála. Szolvejg dalában* több lirizmusra és nagyobb ívű frázisokra lett volna szükség, *Aase anyó halálá*ban viszont sikerült a szereplő elmúlását idéző elégikus hangulatot megteremteni.

Végezetül *J. Sibelius* (1865–1957) finn zeneszerző egyik legnépszerűbb művének, a *Finlandia szimfonikus költeménynek* az orgonára átírt változatát tolmácsolta a professzor. Meinholdnak sikerült nagyzenekari hangzást keltenie. Ráadásképpen egy rövid, virtuóz darabot szólaltatott meg.

Meinhold kiegyensúlyozott, precíz előadóművész benyomását keltette. Kuriózumként könyvelhetjük el, hogy mostani koncertjének repertoárját skandináv zenéből állította össze. Eme szerzők zeneművei ugyanis ritkán hallhatóak Erdélyben. Bízzunk abban, hogy a jövőben talán adódik egy újabb koncertlehetőség is, amikor a felhangzó művek által teljesebb képet alkothatunk Meinhold gazdag előadóművészi kvalitásairól.

■ Nagy-Hintós Diana

Forrás: Szabadság

Pap és művész díszpolgárok

Falunapra invitálta az önkormányzat a lakosságot június 19-én, vasárnap Nagyszénáson, ahol színes program várta valamennyi korosztályt. Ezen a napon adták át a díszpolgári címeket is. Idén – posztumusz elismerésként – két egyházi személyiségnek ítélték oda a megtisztelő címet: *Aranyi Imre* katolikus plébánosnak és *Fecske Pál* evangélikus lelkésznek. Díszpolgárrá avattak két képzőművészt is: a nagyszénási születésű *Fábián Rózsát* és a településhez kötődő *Szénási Mihályt.*

■ Cs. I.

Forrás: beol.hu

Eberni Kirchentag

▸ Német földön 1948 óta kétévenként szerveznek egyházi napokat. Ez a fesztiválhangulatú, de mély teológiai és társadalmi kérdésekkel is foglalkozó, kétévente más-más tartományi egyház területén zajló együttlét a világi (laikus), nem teológiai végzettségű testvérek kezdeményezése és sikeres mozgalma. Három alkalommal a katolikusokkal együtt tartották az ökumenikus egyházi napokat (legutóbb 2010-ben Münchenben). A résztvevők százezres létszáma keresztény tanúságtételként is értelmezhető. A nagy ívű, sokrétű rendezvények mellett mindig vannak azonban kisebb területek híveit megmozgató, úgynevezett egyházmegyei Kirchentag-alkalmak is.

Ez év tavaszán a haßbergei esperesség az észak-bajorországi Ebern kisvárosban tartott egyházi napot, melyre huszonnyolc gyülekezetből közel ezer résztvevő érkezett. (Ebern evangélikus közössége az év eleje óta a Budapest-Deák téri egyházközség testvérgyülekezete.) A nap mottója így hangzott: „Betévedni, belélegezni, bekapcsolódni" („Auftauchen, durchatmen, mitmachen"). Ha valaki – talán nem is tudatosan – betéved egy egyházi alkalomra, élje át az ott elhangzó tanúságtételeket, s legyen aktív résztvevője az egyház célkitűzései megvalósításának.

Az együttlét a keresztségre emlékezés istentiszteletével kezdődött – sokan ugyanis elfelejtik, hogy meg vannak keresztelve.

Bajorországnak ez a része nagyon gazdag természetes forrásvizekben. Tizenhét gyülekezet képviselője hozott magával e forrásokból egy-egy korsó vizet, és egy nagy keresztelőmedencébe öntötte. A gyermekek gyertyákat helyeztek el a keresztelőkút párkányára, majd az (ötször négyperces) igehirdetések után hét lelkész – közöttük e sorok írója – várta az oltárnál a híveket, hogy miközben a vízzel keresztet rajzolnak a homlokukra, igei áldásban is részesítsék őket. Sokan könnyezve álltak meg e különös csendben az oltár előtt, s fogadták a keresztelésre emlékeztető, útmutató és áldó igéket.

A rövid igehirdetések a keresztségre, az újjászületésre és az aktív keresztény életre biztattak. A keresztség Isten szent kezdete bennünk és értünk. Vétek, ha a keresztények elmulasztják, akár gyermekeik életében, akár felnőttként. Isten új életet és örök életet adó ígérete fűződik hozzá.

A nap során a beszélgetésre is lehetőséget adó szünetek alatt énekkarok léptek fel, és egy idősebbekből álló tánccsoport is bemutatkozott.

Délután *Egyház és szabadság* címmel e sorok írója tartott vitaindító előadást. Példákkal illusztrálva érzékeltette a Magyarországon 1990 előtt az egyházi szolgálatban és a mindennapi életben egyaránt meglévő korlátokat. A keresztény szabadság azonban belső szabadság is, a lélek szabadsága, amely egyedül Krisztushoz kötött. Napjaink népszerű szabadságértelmezése pedig a másik embert figyelembe nem vevő, önző életfelfogás, amelyet egyszerűen így fogalmazhatunk meg: nekem mindent szabad, a másiknak szinte semmit.

A referátum témáját pódiumbeszélgetés keretei között gondolhatta tovább a hallgatóság. A beszélgetésen az előadón kívül a város polgármestere, a zsinati elnök és az esperesség női szolgálatának felelőse vett részt.

Az egész nap legfőbb mozgatója a korábban kilenc éven át a kenyai misszióban szolgáló *Jürgen Blechschmidt* esperes volt, fő segítőjeként pedig – az itthon is jól ismert – *Holger Manke* segédlelkész serénykedett.

Az egyház Ura kísérje a nagy kiterjedésű szórvány-egyházmegye evangélikusainak életét Ebernben és környékén!

■ D. Szebik Imre

„… ott lesz a szíved is"

Beszámoló az erdélyi evangélikus küldöttség németországi körútjáról

▸ A legutóbbi *Kirchentagon,* azaz *német evangélikus egyházi napokon* a Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház (RELE) is képviseltette magát. A delegációt *Adorjáni Dezső Zoltán* püspök, *Riedl Rudolf* kerületi felügyelő, *Fehér Attila* főtanácsos, *Pál Gyula* másodfelügyelő, *dr. Csutak Ibolya* zsinati tag és *Bogdán Andrea* jogtanácsos alkotta. Mivel az *„…ott lesz a szíved is"* (Mt 6,21b) mottójú, június 1–5. között Drezdában zajlott rendezvénysorozat egyik fő témája Kelet-Közép-Európa volt, jó néhány áhítatot és előadást tartottak magyar lelkészek és közreműködők.

A találkozó egyik helyszínén, a Dreikönigskirche (Háromkirályok-templom) kápolnájában június 4-én Adorjáni Dezső Zoltán *(képünkön)* vezette a déli áhítatot, a hangszeres kíséretet pedig az – utolsó pillanatban beugró – magyarországi Szélrózsa Band biztosította. A delegáció tagjain és a szépszámú érdeklődőn kívül jelen voltak az alkalmon a Mecklenburgi Evangélikus Tartományi Egyház – mint testvéregyház – képviselői, illetve a RELE Németországban tanuló teológiai hallgatói is.

A négy nap alatt az erdélyi küldöttség tagjai különféle előadásokon, hivatalos találkozókon vettek részt, felkeresték az „óriássátrakat" is, ahol a különböző egyházak és egyházi szervezetek állították fel standjaikat; és persze a kulturális események – például koncertek – sem maradhattak ki a programból.

Az egyházi napok rendezvénysorozata június 5-én zárult. Az Elba partján megtartott záró istentiszteleten több mint százezer ember vett részt.

* * *

Mecklenburgi látogatással folytatódott a küldöttség németországi útja. *Jens-Peter Drewes,* a Mecklenburgi Evangélikus Tartományi Egyház külkapcsolatokért felelős tanácsosa állította össze a sűrű programot, amelynek keretében a magyar vendégek főként azon gyülekezetekbe látogattak el, amelyek testvéri kapcsolatot ápolnak saját egyházuk valamely gyülekezetével. Így vasárnap a schwerin-lankowi lutheránus közösségben vettek részt istentiszteleten. Isten igéjét ez alkalommal is Adorjáni Dezső Zoltán püspök hirdette, az úrvacsora kiszolgáltatásában pedig e sorok írója is részt vett.

Az istentisztelet után *Wismarban* munkaebéd keretében két helyi gyülekezeti lelkésszel a jövőben létesítendő testvér-gyülekezeti kapcsolatokról folytattak eszmecserét.

Másnap *Hagenowban* nemcsak a közösség lelkészével nyílt alkalmuk találkozni az erdélyi delegáció tagjainak, hanem *Fejér Olivér* lelkészjelölttel is, aki két és fél éves tanulmányi útja alatt a helyi gyülekezetben végez segédlelkészi szolgálatot.

Schwerinben, az egyház püspöki hivatalában *Andreas Flade* egyházfőtanácsos fogadta a küldöttséget. (*Dr. Andreas von Maltzahn* püspök betegség miatt nem tudott részt venni a találkozón.)

A megbeszélésen – rövid bemutatkozás után – tárgyalást folytattak a két egyház jövőbeli testvérkapcsolatáról, a testvérgyülekezeti kapcsolatok jelenlegi helyzetéről, közös ifjúsági és más projektekről. Adorjáni Dezső Zoltán egyháza nevében két – *Tompos Opra Ágota* kolozsvári festőművész által készített – pünkösdi témájú festményt adott át az egyház vezetőségének, megköszönve az eddigi támogatásokat.

A nap hátralevő részét a nagyváradi egyházközség testvérgyülekezetében, *Penzlinben* töltötték a delegáció tagjai. Vendégek és vendéglátók gyülekezeti est keretében találkozhattak, kötetlenül beszélgethettek egymással.

Nem maradt ki a körút állomásai közül a német főváros sem: június 7-én *Berlinben* Adorjáni Dezső Zoltán a helyi magyar közösség istentiszteletén prédikált, a közelgő pünkösd kapcsán kiemelve az egyház Szentlélek által inspirált missziói kompetenciáját. Az istentiszteletet megbeszélés követte, amelyen a berlini magyar gyülekezet jelenéről és jövőjéről esett szó. A püspök örömét fejezte ki, hogy e gyülekezet él, majd kifejtette, hogy az itt szolgáló lelkész számára ez missziós terület: feladata, hogy a berlini magyarokat megkeresse, a gyülekezetet építse, gyarapítsa. Külön örül annak is – mondotta –, hogy az elmúlt években egyházának teológiai hallgatói és lelkészjelöltjei is szolgáltak-szolgálnak a gyülekezetben, név szerint *Kalit Eszter, Mátéfy Ciprián,* jelenleg pedig Fejér Olivér.

A berlini magyar közösség vezetői, *Pompéry Judit* és *Balla Bálint* nagy örömmel fogadták az erdélyi evangélikusok látogatását, és megköszönték azt is, hogy „ügyes erdélyi fiatalok" vesznek részt a gyülekezet életében.

A nyolcnapos németországi körút után a küldöttség élményekkel gazdagodva, lelkileg feltöltődve tért haza pünkösd ünnepére.

■ Fehér Attila

Püspökiktatás Győrött

FOTÓK: BEDŐ KORNÉL

Folytatás az 1. oldalról

A magyar kormány nevében *Szászfalvi László,* a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára szólalt fel. Beszédében hangsúlyozta, hogy a magyar társadalomnak szellemi és lelki értelemben meg kell újulnia, és ebben a feladatban a magyar történelmi egyházaknak megkérdőjelezhetetlen küldetésük van.

Szokatlan, ám felettébb bölcsnek bizonyult megoldással a szervezők másfél órás szünettel szakították meg a közgyűlést. Míg az új püspök sajtótájékoztatóra vállalkozott, a dunántúli egyházkerület és a győri gyülekezet nagyvonalú vendéglátásban részesítette a jelenlévőket. Talán ennek is betudható, hogy a szünet után már valamivel kevesebben tértek vissza a templomba, ahol ugyanakkor még oldottabban, mondhatni, egészen családias légkörben folytatódott az új püspököt köszöntő felszólalások sora.

A bajorországi Gusztáv Adolf Segélyszolgálat képviseletében szót kérő *dr. Wolfgang Layh* például két rekesz Oettinger sörrel ajándékozta meg Szemerei Jánost – utalva *Luther Márton* ismert mondására, nevezetesen hogy miközben ő *Melanchthonnal* sörözött, Isten igéje addig is munkálkodott. Jókívánságként hozzáfűzte: az új püspöknek is az a legfontosabb feladata, hogy hagyja működni Isten igéjét.

A gördülékeny szervezés nagyban hozzájárult a nap örömteli, felszabadult hangulatához. A beiktatott püspök biztató igék ölelésében, a gyülekezeti tagok szeretetétől körülvéve, Isten áldásáért imádkozva kezdhette meg új szolgálatát.

■ Adámi Mária

Gáncs Péter elnök-püspök igehirdetése Szemerei János püspök beiktatásán

„Veled voltam mindenütt, amerre csak jártál." (2Sám 7) *Jézus így szól tanítványaihoz: „Annyi ideje veletek vagyok…"* (Jn 14,9)

Keresztény Gyülekezet! Kedves Szolgatársam, János!

A bibliaolvasó *Útmutató* mai igéivel köszöntelek szolgálatod új útszakaszának kezdetén. Bátorító igék ölelésében indulhatsz: *„Veled voltam…"* – hangzik az ószövetségi ige, *„…veletek vagyok…"* – biztat Jézus szava.

Nézzük először az ótestamentumi igét, amelyet a pásztor Dávid kapott Urától. A megelőző vers így hangzik. *„Én hoztalak el a legelőről, a juhnyáj mellől, hogy fejedelme légy népemnek…"* Komoly figyelmeztetés, bátorítás ez a mondat számodra ebben az ünnepi órában. Nem csupán hetven dunántúli gyülekezet bizalma, szavazata hozott el téged a kaposvári nyáj mellől, hanem hisszük, hogy maga az élő Isten hívott el, hogy a pásztorok pásztora legyél. Adja Isten, hogy valóban pásztor is maradj, hiszen szolgálatod – döntő módon – változatlanul pásztori munka: a reád bízott immár nagyobb nyáj legeltetése, terelgetése, őrzése.

Fontos tisztáznunk, hogy mi az a táplálék, amelyből te is élhetsz, és másokat is éltethetsz. János evangéliumában Jézus felfedi ezt a titkot: *„Nekem van eledelem, amit egyem, amiről ti nem tudtok. (…) Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját."* (Jn 4,32.34)

Kívánom neked, hogy mindig éhezd és szomjazd ezt a mennyei eledelt, az ő igéjét, amely az ő akaratát hordozza. Ebből táplálkozzál, és ezzel tápláld egyházkerületed népét.

A legeltetés mellett a pásztor másik klasszikus feladata a reábízottak vezetése, terelgetése. Ennek jegyében 2003 őszén, a püspöki szolgálatba való indulásomkor egy-egy pásztorbotot kaptam szimbolikus ajándékként: az egyházkerületi munkához a békéscsabai Nagytemplomban az egyiket, a gyülekezeti szolgálathoz pedig a Deák téren a másikat.

Többféle, mély üzenetet hordoz egy ilyen pásztorbot. Lehet vele terelgetni a reánk bízottakat. Segítségével ki lehet emelni a mélybe kerülteket, de akár a védekezés, sőt a fegyelmezés eszköze is lehet…

Én most egy másik fontos, minden szempontból békésebb és szelídebb pásztorszerszámot szeretnék átadni neked: egy pásztorfurulyát. Félreértés ne essék: nem a hamis, giccses, romantikus pásztoridillt akarom felidézni a kedélyes életművész pásztorról, aki csak vidáman „terelgeti nyáját, fújja furulyáját"… A püspöki szolgálat ennél bizony összetettebb, komolyabb zenemű…

De lassan nyolcesztendős püspöki tapasztalatként hadd mondjam el neked, hogy ennek a szolgálatnak nemcsak terhe, keresztje, hanem sok-sok öröme is van. Ezért adok bot helyett furulyát a kezedbe…

Lehet a püspöki, pásztori munkában szép dallamokat játszani és igazi harmóniát is találni. Kívánom, hogy szavaidat mindig a jó pásztor, Jézus Krisztus tiszta, határozott, de szelíd hangja intonálja.

Nem kell, hogy életed „János-passió", szenvedéstörténet legyen, bár a keresztutat egyikünk sem spórolhatja meg, hiszen „a tanítvány nem feljebbvaló mesterénél"…

De ugyanakkor halld meg az *Útmutató* mai újszövetségi igéjét is, amelyben a jó pásztor már jelen időben bátorítja tanítványait: *„…veletek vagyok…"*

Fontos, hogy ezt a tanítványi közösségnek mondja! Fontos, hogy ne csak pásztor, de tanítvány is maradj! Sőt tanítványi közösségben szolgáló tanítványtárs legyél az egyházkerület vezető lelkészeként, püspökeként is.

Hadd hívjam fel a figyelmedet a többes számra: „Veletek vagyok!" Legyen ez is biztatás számodra! Bár gyakran az egész egyházban éppen a püspök a legmagányosabb lelkész, akinek bizonyos döntések súlyát, felelősségét egyedül kell felvállalnia, elhordoznia.

De a döntés előkészítésben mégsem kell, hogy egyedül maradjunk. Nem vagy egyedül te sem. Mindenekelőtt mögötted, melletted ott áll a családod: hitvestársad, *Enikő,* gyermekeid, *Márton, Eszter* és *Gergő.*

Egyházunkban sem vagy egyedül a püspöki szolgálatban. Nyitott szívvel fogadunk a püspöki tanács közösségébe, ahol szintén létszükséglet a csapatszellem, az összjáték.

Emellett keress magad mellé egy jó munkatársi csapatot, mert a kereszténység csapatjáték!

Úgy ismerlek téged, mint aki tud csapatban gondolkozni, aki kész az összjátékra. Ezért is hangsúlyoztad a „választási kampányban" a bizalom, a szolidaritás fontosságát egyházunkban. Maradj püspökként is pásztor, tanítvány és csapatjátékos!

S végül a legfontosabb, ami nélkül a pásztorfurulya sem szólal meg, és ami nélkül jobb, ha püspök sem szólal meg: szolgálatunk levegője, a Lélek ajándéka!

Lélegezz! Imádkozz! Hogy Isten Lelke, az erő, a szeretet, a józanság, a bölcsesség és a közösség Lelke töltsön be. Ő tanácsoljon, vezessen, hiszen nem véletlenül piros ezen az ünnepen az oltárterítő…

Adja Isten, hogy püspöki szolgálatod valóban pünkösdi szolgálat legyen, amely a kölcsönös megértést, a közösséget építi, erősíti egyházunkban.

S ha néha rád tör majd a kétség – mert lesz ilyen is… –, ha olykor úgy érzed, egyedül maradtál, tanácstalan vagy, kérlek, vedd kezedbe ezt a kis pásztorfurulyát, amelybe bele van égetve a mai nap dátuma: *Győr, 2011. június 25.*

A mai nap két bátorító, útmutató igéje pedig égjen bele a szívedbe. A biztatás a pásztornak: *„Veled voltam…"* És az ígéret a tanítványnak: *„Veletek vagyok…"*

S végül soha ne feledd a Jézus által feltárt titkot, amely igazi evangélium, örömhír János evangélistától János püspöknek, de egyben vonzó lehetőség mindannyiunknak: *„Az én eledelem az, hogy teljesítsem annak akaratát, aki elküldött engem, és bevégezzem az ő munkáját."* (Jn 4,33–34)

Jó étvágyat, jó asztaltársakat kívánok ehhez a mennyei eledelhez!

Ámen.

Szemerei János igehirdetése

„Nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené." (Róm 9,16)

Kedves Ünneplő Gyülekezet, Szeretett Testvéreim az Úr Jézus Krisztusban!

Pál apostol, aki ezt a mondatot kétezer éve leírta, nem volt bizonytalan, akaratgyenge ember. A futást nem tartotta hiábavalónak, élete maga is egy nagy futás volt. Határozott elképzelése volt a világról, Istenről és hitről a damaszkuszi út előtt, a sauli időszakban éppúgy, mint később Pál apostolként.

A feltámadott Jézus irgalma áthangolta őt, de nem abban az értelemben, hogy céljaiért ezután ne küzdött volna legalább ugyanolyan elszántan. Maga írja: *„…úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél, úgy öklözök, mint aki nem a levegőbe vág, hanem megsanyargatom és szolgává teszem a testemet…"* (1Kor 9,26–27a)

Életének új szakaszát futással kellett kezdenie. Damaszkuszból menekülnie kellett az őt üldözők elől. Aztán futott, hogy elvigye a felismert jó hírt a föld végső határáig és a birodalom fővárosáig. Küzdelmes életéről számot vetve így ír: *„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétetett nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem Úr, az igaz bíró ama napon…"* (2Tim 4,7–8a)

Pál nem az emberi akarat és igyekezet fontosságát vonja kétségbe, hanem annak határára, korlátjára mutat rá.

A mi generációnkban szinte senki sincs, aki ne ismerné a répás mesét… Apóka kertjében hatalmas répa nőtt, amit ki akart húzni, de meghaladta az erejét. Elment, és szólt a feleségének. Nekifeszültek ketten, de még úgy sem ment. Szólt a kis unokájának, de még mindig nem volt elég az erő. Mozgósították a kutyát, majd a cicát is, de még mindig nem koronázta siker a próbálkozásukat. A végén elfutottak az egérkéért is, mire végre kifordult a répa.

A mese az erő koncentrálását, az összefogás fontosságát mondja el. Fanyar iróniájával még azt is felveti, hogy az erősek a leggyengébbre is rászorulhatnak!…

Igénk persze a répahúzásnál sokkal fontosabb kérdés felé irányítja a figyelmet. Mert itt már nem a földi megélhetéshez szükséges répa kihúzásáról, hanem az örök élet kapujának kinyílásáról, az Istennel való kapcsolat rendbejöveteléről van szó.

Ehhez önmagában nem elégséges az összefogás. A bábeli toronyról szóló bibliai elbeszélés elmondja, hogy az ősi korban volt egy ilyen célra létrehívott projekt, de nem volt sikeres.

Az ember és Isten világa közötti ajtót sem te, sem én, sem semelyikünk nem tudja kinyitni. Ha mi mindannyian, akik itt vagyunk, erőinket egyesítve feszülnénk is neki, az ajtó kinyitásához az is kevés volna.

Egész egyházkerületünk valamennyi tagjának közös erejével, sőt valamennyi magyarországi evangélikus testvérünkkel együtt sem tudnánk kifeszíteni az ajtót.

Az ökumenikus összefogás fontos és nemes ügye az ajtó kinyitásához kevés.

Ha a földön élő valamennyi Krisztus-követő képes lenne összefogni, az ajtót ezzel a nagy összefogással sem tudnánk kinyitni.

Ebben a problémában még az sem segítene, ha az összes földlakó vallások és politikák, földrészek és gazdasági érdekek fölött, egy irányban volna képes erőfeszítéseket tenni – ez sem volna elég.

Az ember akarata és futása ehhez kevés!

A gazdag ifjúnak azt mondta Jézus: *„Ami lehetetlen az embernek, az Istennek lehetséges."* (Lk 18,27)

Pál is erről tanúskodik.

Az emberi akaratnak, erőnek és futásnak korlátai vannak. A könyörülő Isten szeretetének azonban nincsen határa. Ő képes és hajlandó volt isteni méltóságáról lemondani és emberré lenni Jézus Krisztusban. Ő képes és hajlandó volt gyengévé lenni és elmenni egészen a keresztig. Az a gyenge, meggyötört, keresztre szegezett, erőtlennek látszó Krisztus a mi erőnk és reményünk!

Ő maga mondja: *„Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok…"* Téged is a barátjának nevez, téged is a barátjának tart!

Amikor Jézus meghalt a kereszten, meghasadt a kárpit – vagyis kinyílt az ember és az Isten világát elválasztó ajtó. Ami emberi erővel nem, az az emberré lett Isten által kinyílt! Mert azt az ajtót Isten szeretetének ereje tudta csak kinyitni.

A reményt az ő akarata és az ő értünk való futása jelenti.

Jézus az Atyát úgy mutatja be nekünk, mint aki a tékozló fiú elé fut, mint aki nem szemrehányással, hanem ölelő karokkal, nyitott ajtóval és szívvel vár.

„…nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené."

Lássátok és ízleljétek a csodát! A mai alkalommal is megtapasztalhatjuk Urunk megterített asztalánál.

Ámen.

„Nem azé, aki akarja, nem is azé, a

PÜSPÖKIKTAT

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

FOTÓ: MÉNYES GYULA

Szemerei János püspöki sz

Az ötvenes évek végén a vasfüggönyön innen, a Dunántúl közepén, egy kis Veszprém megyei falucskában, Homokbödögén sakkozott két ember. A tábla két oldalán két olyan személy ült, akik nemcsak a táblának, de az akkori rendszernek is a két szélén helyezkedtek el. Egyikük kommunista párttitkár volt, a másikuk Budapestről politikai nyomásra eltávolított evangélikus teológiai professzor.

A sakktábla fölött a párttitkár egy kérdést tett fel: „Lelkész úr (de az is lehet, hogy „pap elvtársat" mondott)! Maga olyan okos ember, hogyan tud a mai világban még az Istenben hinni?" A lelkész így válaszolt: „Abban az istenben, akiben maga nem hisz, én sem hiszek… Azt az Istent viszont, akiben én hiszek, maga nem ismeri…"

A történetet nem csak azért mesélem el, mert az az egykori homokbödögei lelkész abban a körzetben élte utolsó éveit, ahol én lelkészi szolgálatomat kezdtem. *Dr. Ferdinánd István* professzor úr ad hoc teológiai fakultásának öt évig az egyedüli hallgatója voltam a gyúrói parókián. A történetet tőle hallottam, és stafétabotként adom tovább. *Mert ez a több mint fél évszázados történet egyszerre beszél arról, hogy mennyire változik a világ, de arról is, hogy lényegét tekintve mennyire nem.*

A vasfüggönyt lebontották, hazánk már hét éve az Európai Unió tagja. A történet eredeti szereplői meghaltak, az egykori állampárt is megszűnt. A világ ma nem fekete-fehér. Sakk és más játszmák persze vannak. Vannak találkozások és beszélgetések is a bennünket értő és értetlenül szemlélő emberekkel. Amiben nincs változás, az a kérdés, amit azóta is sokszor és sokféleképpen feltesznek: hogyan lehet a mai világban Istenben hinni?

Az egyház, a Krisztus-követők feladata ma ugyanaz, mint ötven éve meg évszázadok óta. El kell mondanunk tapasztalatunkat, és tanúskodnunk kell az élő Jézus Krisztusról, akit sokan nem ismernek. Péter apostol szavaival: *„…legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet."* (1Pt 3,15)

Kedves Testvérek!

Nagy megtiszteltetésként élem meg a gyülekezetek felém forduló bizalmát, amit ezúton is köszönök.

Új szolgálatomról úgy gondolkodom, hogy *a püspökké választással nem lettem sem több, sem kevesebb, de több lesz a munkám. Nem lettem sem nagyobb, sem kisebb, de nagyobb lesz a felelősségem.*

Nehéz világban, bizalmi, morális, ökológiai, demográfiai, gazdasági és sok más területen is súlyos problémákkal küszködő korban lépek szolgálatba. Ezek a gondok nem csupán a kinti társadalom gondjai, hanem a társadalmat részben alkotó egyház belső problémái is. Érzem a vállamra nehezedő feladatok terhét, a megalapozott és a megalapozatlan elvárások nyomasztó súlyát. Ezért is kérem, még mielőtt bármit mondanék, hogy imádságaitokban hordozzátok szolgálatomat, hogy Isten adjon erőt és bölcsességet szolgálatom hűséges betöltéséhez!

Püspöki szolgálatomat a bizalomépítés jegyében kívánom végezni.

Az evangélikus teológia centrumában a megigazulás kérdése áll. Azt valljuk, hogy hit által, egészen pontosan Jézus Krisztusnak a golgotai kereszten elszenvedett kínhaláláért nyílt ki számunkra az üdvösség kapuja. Ezek a mély tartalmú szavak azt mondják ki, hogy amit mi, emberek saját erővel ledolgozni nem tudunk, azt Isten Jézus Krisztus által mégis elérhetővé tette számunkra. *„…nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené."* (Róm 9,16)

A golgotai kereszt az ember reménytelenségét és esélyét egyszerre mutatja meg. Valaki ezt így fogalmazta meg: „Jézust nem a szegek tartották a kereszten, hanem a szeretet…" Ő leszállhatott volna.

Sokan erre a csodára vártak, mások ezzel kísértették. Ott akkor még nem értették, hogy sokkal nagyobb dolog történt azzal, hogy nem szállt le.

Jézus – Pál apostol szerint – „a láthatatlan Isten képmása" (Kol 1,15), aki azért jött, hogy kereszthalála által is megláttassa a bizalmatlan emberrel, hogy bizalmatlansága teljesen alaptalan! A golgotai dráma rámutat arra, hogy a bizalmatlan emberben tombolt az erőszak, és nem Istenben.

Isten bizalmat szavazott nekünk!

A bizalomépítést nem saját kútfőből merítve végezhetjük, hanem Istentől kell megtanulnunk. *„…a bizalom erőt adna nektek!"* (Ézs 30,15) – mondja Ézsaiás.

A bizalom erőt ad. Még egy kamasz is másként viselkedik, és máshogy fejlődik, ha a szülei bizalmát érzi, mint ha ott állnak a sarkában, folyamatosan figyelik, ellenőrzik, retorziókkal fenyegetik.

A bizalom az egyházban is erőforrás. Erőt ad vezetőknek és vezetetteknek, gyülekezeteknek és lelkészeknek is.

Lelkészi és esperesi tapasztalataim megerősítettek abban, hogy a mindennapi egyházi élet alakulása mennyire bizalomfüggő.

Ahol bizalmi viszonyban él lelkész és gyülekezet, ott nemcsak jó légkör van, de épülés, erősödés, növekedés is. Ahol viszont a bizalmi viszony megbomlik, ott feltartóztathatatlan a leépülés.

Nem mindenki tudja, hogy a bizalmi viszony feltétele nem a tökéletesség, hanem a hitelesség. Lehet, hogy ehhez hibáink fel- és beismerése szükséges, nem pedig hibátlanságunk látszatának fenntartása!

Meghatottan emlékszem egy családi jelenetre. Konfliktusba kerültem az akkor még alsós fiammal. Valamit félreértettem, és igazságtalan voltam vele. Amikor bocsánatot kértem tőle, kicsi kezeivel átölelt, és könnyes szemekkel mondta: „Nem haragszom, apa." Soha nem felejtem el! Mert nem eltávolodtunk, hanem közelebb kerültünk egymáshoz…

Sokszor gondolok arra, hogy mekkora kincs hordozója az egyház!… A bűnbocsánat evangéliumát hirdethetjük és élhetjük.

A bizalom vágya bele van kódolva az emberbe. Csodák mehetnek és mennek végbe, ha valaki megérzi az igazi bizalmat! Ilyen történetet mesél el *Victor Hugo* a *Nyomorultak* című regényében. Jean Valjean, a szökött fegyenc életét teljesen átalakítja az általa meglopott püspök jóindulatú bizalma. Amikor a csendőrök az ellopott kegytárgyakkal együtt szembesítésre visszaviszik a püspök elé, a püspök nem adja ki, hanem azt mondja, hogy ő ajándékozta neki azokat…

Bizalom nélkül az egyház, de a vallástól független emberi közösségek sem tudnak működni. Bizalomhiányban szétesnek a barátságok, a házasságok és a családok is. A bizalomhiány tönkretehet gazdasági vállalkozásokat vagy akár országokat is. Halljuk eleget a hírekben, hogy bizo-

ki fut, hanem a könyörülő Istené” (Róm 9,16)

TÁS GYŐRÖTT

zékfoglalója 2011. június 25-én

nyos politikai események miként alakítják egyes országokkal kapcsolatosan a befektetői bizalmi indexet…

Bizalomépítés a gyakorlatban

Bizalomépítés a pásztori szolgálatban

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület újraindítása mellett a legerősebb érv a lelkészek és a gyülekezetek jobb pásztorolása volt. Szolgálatomban erre a jogos igényre kiemelt figyelmet kívánok fordítani! A lelkészek közötti bizalom erősítését a személyes kapcsolatok közvetlenné tételével kívánom megalapozni.

Ahogy ígértem, egy éven belül el szeretnék jutni a kerületünkben szolgáló valamennyi lelkész otthonába, ahol eddig még nem jártam. Szeretném látni élet- és szolgálati körülményeiket, szeretném megismerni gondjaikat és örömeiket, hogy segíthessek abban, amiben lehet.

Alapvetően gyülekezetcentrikusan gondolkodom. Püspöki szolgálatomban ezért a nehezedő körülmények között kiemelt feladatnak tekintem a felügyeletemre bízott gyülekezetek élet- és működési feltételeinek segítését. Bibliai képpel a *„füves legelőkre és a csendes vizekhez”* terelés pásztori szolgálatát (Zsolt 23,2).

Bizalomépítés a sokszínűség őrzésében

A püspöki szolgálat nevesített feladatai között kiemelt helyen szerepel az egyház egységének őrzése. Ezt a fontos feladatot nem *egyformásítással,* nem a magam elképzelésének másokra erőltetésével, hanem a sokszínűség őrzésével szeretném elérni.

Az evangélikusság jellegzetessége a színgazdagság. Sokféle gondolkodás, kegyesség, teológiai és liturgiai elképzelés megférhet békében egymás mellett. Ennek magyarázatát az *Ágostai hitvallásban* találhatjuk meg, amely évszázadokon át Magyarországi Evangélikus Egyházunknak is névadó hitvallása volt. Jelzésértékűnek tartom, hogy éppen ma, június 25-én, az *Ágostai hitvallás* felolvasásának 481. évfordulóján indulhatok új szolgálatomba.

Az *Ágostai hitvallás* VII. cikke az egyházról a következőt írja: *„Az egyház egységéhez elegendő, hogy egyetértés legyen az evangélium tanításában és a szentségek kiszolgáltatásában. De nem szükséges, hogy az emberi hagyományok, vagyis az emberi eredetű egyházi szokások és szertartások mindenütt egyformák legyenek…”*

A középkori reformáció szellemi újdonsága éppen abban állt, hogy a szentírási üzenet magját, lényegét kereste. Ezzel a síkban való gondolkodásból átléptek a térben való gondolkodásba. A reformátorok gyakorlata nemcsak példa, nemcsak örökség, hanem mai egyházi életünk számára útmutató tanács is!

Ha az igazán lényeges felől, ha tényleg Krisztus felől nézzük egyházi életünket, a kevésbé fontos területeken lévő nézetkülönbségeink el fognak törpülni. Benne és általa felfedezhetjük a más kegyességűben, a másként látóban is a testvért.

A püspökjelölti fórumok alkalmával egyik megyei felügyelő testvérünk mondta: kár, hogy nem lehet két püspököt választani… *Bencze András* püspökjelölt testvéremmel eléggé különböző szemléletet képviseltünk. Ugyanakkor testvéri módon, egymást tisztelve és elismerve álltunk egymás mellett. Mindent meg fogok tenni, hogy ez ezután is így legyen. Bencze András jelölt testvéremet én is becsületes, jólelkű, nagyon értékes lelkésznek tartom. Tudatosan fogok törekedni arra, hogy az ő értékei és mások, enyémtől eltérő, de építő szemlélete is gazdagíthassa egyházkerületünk életét. A püspökhelyettesi posztot részben ezért is kívánom megerősíteni.

Nincs kétségem, hogy az általam képviselt szín egyszerűsége mellett is fontos és szép is, de a többi színnel együtt, harmóniában még szebb. *„…mily szép és mily gyönyörűséges, ha a testvérek egyetértésben élnek!”* (Zsolt 133,1)

Bizalomépítés a problémakezelésben

A püspöki szolgálat egyik legnehezebb, ugyanakkor egyik legfontosabb területe a problémakezelés. Valljuk, hogy az egyház a szentek gyülekezete. Sajnos nem abban az értelemben, hogy az egyházban élők vagy az egyházban szolgálók hibátlanok lennének. Az egyház kizárólag bűnös, megváltásra szoruló emberekből áll. Ezért is áll tanításunk centrumában a megváltástan. S bár tanításunkban az Isten irgalmára és a megváltásra szorultságunk evidens, mégis megdöbbenünk, amikor az egyházi életben is szembesülünk konfliktusokkal vagy akár lelkészek életében a bűn sokféle megnyilvánulásával. A bűn romboló hatalma ellen az egyházban is küzdenünk kell. Mégpedig magunkon kezdve. Krisztus segítségét és gyógyító hatalmát kérve.

Az egyház arról tanúskodhat, hogy az ember bűne miatt megromló kapcsolatok, beteg gyülekezeti helyzetek is gyógyulhatnak. Püspökként a gyülekezetek életét terhelő nehéz ügyekben igyekszem időben, tapintatosan és körültekintően eljárni, hogy az elmérgesedett helyzetek ne rontsák az egyház és – ami még szomorúbb lenne – Krisztus ügyének hitelét, hanem éppen a Krisztusnál átélt gyógyulás tapasztalata erősítse hitünket. A problémák kezelése a legtöbb esetben a bizalom helyreállásának az alapja.

Bizalomépítés a külső kapcsolatainkban

Erősítenünk kell az egyházunkon belüli személyes és gyülekezeti kapcsolatok mellett a kinyílt országhatárokon átívelő, a *határokon túli magyar evangélikusokkal* tartott testvéri kapcsolatokat.

Itt szólok az *evangélikus testvéregyházakkal* épített kapcsolatokról. Bár én magam – nyelvi nehézségeim miatt – ezen a területen segítségre szorulok, de a kapcsolatápolást nagyon fontosnak tartom. Nemzetközi evangélikus kapcsolataink ápolására kiemelt figyelmet szeretnék fordítani.

Ökumené. A hazai testvéregyházakkal bizalmi alapon működő, őszinte, testvéri viszonyra törekszem. Kaposváron ebben éltünk. Belső igényből és örömmel jártunk össze havonta lelkész és pap testvérekkel bibliatanulmányokra. Később együttléteinket kinyitottuk a gyülekezetek felé is. Gazdagodtunk abból, hogy különböző nézőpontokból figyeltünk és láttunk bizonyos igéket. Nagy öröm számomra, hogy a kaposvári testvéregyházak lelkészei közül is eljöttek velünk örülni és imádkozni! Közös tanúságtételünk hitelessége múlik azon, hogy különböző felekezetekhez tartozó tanítványokként tudunk-e tisztelettel és szeretettel tekinteni egymásra, mint akik valóban testvérek vagyunk a közös Úrban, Jézus Krisztusban. Jézus mondja: *„Arról fogja megtudni mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.”* (Jn 13,35)

Ebben a csokorban utolsóként szólok *társadalmi közszolgálatunkról.*

Nekem meggyőződésem, hogy az egyház legfontosabb közszolgálata a hitéleti tevékenység. Akik közösségeinkben a szerető Istennel kapcsolatba kerülnek, azok bizonyosan értékesebb életet élnek. Azok jobb apákká és anyákká, jobb munkát végző munkásokká, szorgalmasabb diákokká, segítőkészebb embertársakká válnak.

Társadalmi oldalról persze az egyház közszolgálati tevékenysége többnyire az egyház intézményes szolgálataiban válik tapinthatóvá. Ezért is van fontos szerepe az oktatás-nevelés, illetve a diakóniai szolgálat területén végzett intézményes szolgálatunknak. Ha jól végezzük – és jól kell végeznünk –, akkor talán lesz, aki a forrást is keresni fogja, és talán meg is leli!…

Sokan gondolják: „Hogyan lehet ma Istenben hinni?” A kérdés azonban nemcsak értetlenséget, de vágyat is jelez. *„…a teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését.”* (Róm 8,19)

Kedves Testvérek!

A Dunántúli Egyházkerület püspöki keresztjét, amely a nyakamba került, korábban *Kapi Béla, Ottlyk Ernő,* majd újraindított egyházkerületünk első püspöke, közvetlen elődöm, *Ittzés János* hordta szolgálati jelvényként. Ez a kereszt azonban rajtuk kívül azokkal az elődökkel is összeköt, akik fizikailag ugyan nem hordták, de püspökként ugyanebben a szolgálatban álltak. Különböző habitusú és személyiségű emberek különböző történelmi helyzetekben végezték szolgálatukat. Szolgálatunk egymás szolgálatára épül. Valahogy úgy, ahogy Pál apostol fogalmazta: *„Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta.”* (1Kor 3,6)

Az előttem jártak szolgálatát tiszteletben tartva és megbecsülve abban a reményben veszem át a stafétabotot, és kezdem meg püspöki szolgálatomat, hogy a növekedést adó Isten áldása kíséri ezután is kerületünk népét!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Erős vár a mi Istenünk!

FOTÓ: BEDŐ KORNÉL

„Égtájolt” köszöntések

Adorjáni Dezső Zoltán püspök
Erdélyi Egyházkerület

Kedves Püspöktársam – hogy miben is áll lelkészi, püspöki szolgálatunk lényege? Úttá válni mások számára. Ahogy azok az antik utak Rómába vezettek, úgy a te életed, a te szolgálatod, a te főpásztori munkád – mint jól és bölcsen épített út – vezessen mindenkit Krisztushoz, Istenhez. Amit mondasz, amit cselekszel, a te lelkipásztori, püspöki magatartásod, tanításod, életviteled, döntéseid vezessék híveidet, munkatársaidat, bennünket – mindazokat, akik a te életed fáján keresik a jó gyümölcstermést – az Úr Krisztushoz, a Centrumhoz. Légy út, aki Krisztushoz vezet.

Fabiny Tamás püspök
Északi Egyházkerület

Egyházunk előtt rendkívül nagy feladatok állnak, ezért igazán szorosra kell zárni sorainkat. Erősödnek a dezintegrációs folyamatok, ami már a működőképességet veszélyezteti. Ebben a helyzetben részérdekeken felülemelkedő nagyvonalúságra és távlatosságra van szükség. Szemerei Jánosnak a székfoglalójában is kifejezésre juttatott készsége a csapatjátékra, valamint ismert lendülete és teherbírása reménységgel tölt el. Bizonyos vagyok benne, hogy jól együtt tudunk majd működni.

Gáncs Péter püspök
Déli Egyházkerület

Örülök, hogy olyan szolgatárs került a püspöki tanácsba, aki közvetlen gyülekezeti lelkészi, illetve esperesi munkakörből érkezik. Jó volt látni a püspökiktatás felemelő pillanataiban, hogy új kollégánk tud mosolyogni családjával együtt! Bátorító, hogy székfoglalójának középpontjába a bizalomépítést helyezte. Reményt ad ez a derűs indulás a további jóízű együttműködésre.

FOTÓ: T. PINTÉR KÁROLY

Lelkésziktatás az Öregtemplomban

▶ Alig több mint egy hét leforgása alatt a harmadik ünnepi alkalomra gyülekezett az egyház népe június 26-án a győri Öregtemplomba. Az ünnepi események sorát az az istentisztelet nyitotta meg, amelyen az egyházkerület elbúcsúzott a nyugalomba vonuló *Ittzés János* püspöktől. Ezt követte az elmúlt hét szombatján *Szemerei János* megválasztott püspök beiktatása. A sort egy nappal később az új püspöknek a győri parókus lelkészi állásba történő beiktatása zárta. Az iktatás szolgálatát ez alkalommal *Kiss Miklós,* a Győr-Mosoni Egyházmegye esperese végezte.

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2005. évi VII. törvényének 36. §-a úgy rendelkezik: „A püspöknek egyházkerületében gyülekezeti lelkészi állást kell betöltenie. A

püspök megválasztásának elfogadásakor annak az egyházközségnek a lelkészi állását is elfogadja, amelyben az egyik lelkészi állás a mindenkori püspök részére van fenntartva." Mivel az egyházkerület közgyűlése a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület újjászervezésekor Győrt jelölte ki állandó püspöki székhelynek, ezért volt szükséges az elmúlt vasárnap Szemerei János megválasztott püspököt beiktatni a győri gyülekezet lelkészi állásába is.

FOTÓK: ADÁMI MÁRIA

Kiss Miklós esperes Szemerei János konfirmációi áldó igéje – Zsolt 103,1–2 – alapján prédikált: *„Áldjad, lelkem, az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad, lelkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!"* Az esperes igehirdetésében arra emlékeztette Szemerei Jánost, hogy már eddigi élete során is mennyi jót és áldást kapott Istentől. A szerető nagy családot, amelyben hetedik gyermekként felnőhetett. Felesége személyében olyan társat, aki biztos hátteret nyújtott szolgálatához. Szolgálatát megbecsülő gyülekezeti közösségeket Tordas–Gyúrón, illetve Kaposváron, ahol lelkészként szolgált. Munkáját elfogadó és segítő kollégákat a Somogy-Zalai Egyházmegyében, ahol két cikluson keresztül volt esperes.

Most szolgálatának és életének új szakasza kezdődik, és ebben az új helyzetben az Isten szeretetére és jóságára való emlékezés segítheti őt abban is, hogy felkészüljön az előtte álló feladatokra, és az új kihívások és küzdelmek között erős maradjon.

Szemerei János győri parókus lelkészként Ez 47,1–12 alapján mondta el első prédikációját. Az ünnepi istentiszteletet rövid közgyűlés követte, amelyen *Jánosa Attila* espereshelyettes a Győr-Mosoni Egyházmegye nevében, *Ócsai Zoltán* igazgató lelkész, illetve *Ráskai Péter* felügyelő pedig a győri gyülekezet nevében köszöntötte a frissen beiktatott pásztort.

A köszöntésekre adott válaszában Szemerei János a győri gyülekezet tagjainak, presbitereinek, valamint a Péterfy-iskolának megköszönte az előző napi püspökiktatással kapcsolatos szervezési munkákat is.

■ K. M.

A győri Öregtemplomban június 18-án, a hatvanhetedik születésnapján nyugdíjba vonult Ittzés János *püspök búcsú-istentiszteletének legvégén került sor a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület történetét bemutató könyv ismertetésére. A nyomdából egyenesen erre az alkalomra szállított kétkötetes munkát* D. Keveházi László *nyugalmazott egyháztörténész ajánlotta (volna) a népes gyülekezet figyelmébe, ám a kötet vezető szerkesztője – az idő előrehaladtára való tekintettel – csupán néhány alapinformációt oszthatott meg az egybegyűltekkel. Az alábbiakban D. Keveházi László elmondani tervezett előadásának teljes szövegét közöljük, abban a meggyőződésben, hogy* A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon *című , CD melléklettel ellátott, mintegy 984 oldal terjedelmű kiadvány méltán számot tarthat a kerület határain túl élő evangélikusok érdeklődésére is.*

A Dunántúli Egyházkerület története

▶ Többszörös határnaphoz értünk kerületünk életében. A *kerület újjászületésének,* meghatározó *első püspöki szolgálatának* bő évtizedes határához értünk. Ugyanez a nap *A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon* című könyv kézbevételének napja is. Négyéves munkánk határához értünk mi is. E történeti könyv kiadásának napján *történetekről* szeretnék tehát szólni. Maga a könyv ugyanis száztizenhét történet: egy a kerületről, hat az egyházmegyékről és száztíz történet a gyülekezetekről. De természetesen a könyv létrejöttének is megvan a maga története…

Ha a magyarországi keresztyénség történetét vizsgáljuk, akkor a Római Birodalmon belüli, 2–4. századi pannóniai s ily módon azóta talán megszakítás nélkül itt élő keresztyénségről sem szabad megfeledkezni. A gyökerek tehát bizonnyal a mai Dunántúlon a legmélyebbek. Ha pedig a *reformáció hazai indulására* gondolunk, akkor tudván tudhatjuk, hogy az Sopronban és környékén vette kezdetét még Mohács előtt és közvetlen utána – először fraternitásokban.

Idetartozik a tolna-baranyai püspökség története. *Sztárai Mihály* írta 1554-ben: „Hét év alatt 120 egyházat alapítottam Isten segedelmével." Tegyük sietve hozzá: *az első kerületet alkotó zsinat hazánkban nem a zsolnai (1610), hanem a tolnai (Laskó, 1554) volt.*

A kerület története

Mostani kerületünk születése 1576-ban Hegyfaluban zajlott. A krónikák így őrzik emlékét: *„Ennek kedig az vallásnak őrizésére és Isten után való oltalmazására s az egész anyaszentegyháznak itt az ti Uraságtok tartományában való igazgatására választotta Superintendensül amaz tudós és istenfélő Zegedi Matthe praedicatort – lelkipásztorok és tanítók serege."*

Kerületünk 435 éve él és küzd különböző formában. Története első századában mintegy háromszáz volt a gyülekezetek száma, ez az ellenreformáció idejében leapadt ötvenre. Hetven évig tartott püspök nélküli, úgynevezett „babiloni fogsága", de a kerület 1576-tól folyamatosan élt, egészen 1952-ig. Azután 2000-ben – *Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület* néven – újra felállt.

A reformációtól – napjainkig / Evangélikus gyülekezetek, egyházmegyék, kerületek a Dunántúlon című könyv „gerincéhez" tartozik a hat egyházmegye története.

Könyvünk szíve azonban a gyülekezetek születése és története: száztíz anyagyülekezet izgalmas, színes élete. Hogy mennyire fontos volt a gyülekezetek számára *a templom és az iskola,* az istentisztelet és a tanítás? Eszembe jutnak azok a férfiak, akik nyáron bérkaszálást vállaltak templomukért, és emlékezem azokra is, akik hosszú kilométereket tettek meg, hogy részt vehessenek egy-egy „artikuláris istentiszteleten". Vagy akik először iskolát létesítettek gyermekeiknek, s azután építettek templomot.

Nyomon lehet követni a könyvben lelkészek, felügyelők, tanítók életét és szolgálatát is, és nemcsak egy-egy gyülekezetben, hanem a mintegy hétezer-kétszáz nevet tartalmazó névmutató alapján is. Ezek is olyan történetek, amelyekről a könyv szólni szeretne.

Nekünk itt Dunántúlon volt egy *Payr Sándorunk,* aki 1924-ben letette a kerület asztalára az akkori 531 anya- és leánygyülekezet történetét, nagyjából a 17. század közepéig. Az ő forrásértékű munkájára hálás szívvel alapozhattunk. Másrészt folytatnunk is kellett a művét, hogy „minden szinten" és minden gyülekezetben elérkezzünk a máig. Mert idetartoznak a későbbi történetek is: amikor megszülettek a gyülekezetek életét színesítő

egyesületek, megépültek a gyülekezeti házak és intézmények. És fontos, hogy rögzíteni tudtuk a 20. század próbái, viharai közepette, „megszüntetések" ellenére a megmaradást, a jelen helyzetet is.

A könyv megírásának története

2007 nyarán vagy talán valamivel később naivan körlevelet írtunk a gyülekezeteknek, kérve őket, hogy a jelzett év október 31-ig legyenek szívesek a történeteket megküldeni. Ez természetesen irracionális és kivihetetlen volt. De munkánk ekkor – *négy évvel ezelőtt* – indult, és a múlt év végéig, az idei év kora tavaszáig érkeztek a dolgozatok, javítások, kiegészítések…

A könyv készítése igazi csapatmunka volt. A szerkesztőbizottságban *Kovács Eleonóra* a Fejér-Komáromi, *Jankovits Béla* a Győr-Mosoni, *dr. Jáni János a* Somogy-Zalai, *Mastalír Ernőné dr.* a Soproni, *Rostáné Piri Magda* a Vasi, *Tóth Béla* pedig a Veszprémi Egyházmegyét képviselte, illetve „gondozta".

Hogy mennyire valóság a csapatmunka, annak szemléltetésére szeretném hozzátenni, hogy *154 szerző* nevét olvastam a dolgozatokban: 101 lelkész és 53 nem lelkészi kutató, munkatárs dolgozott a könyvön. Hálásak vagyunk a lelkészeknek, de minden felügyelőnek, presbiternek, kutatónak is, aki segítette a munkát. Nem tudom, előfordult-e evangélikus sajtónk történetében *2500 előrendelés,* vagyis egy még nagyobb csapat várja a róla szóló könyvet!

A fentiekből következik persze az is, hogy bár rendkívül színes, némiképp egyenetlen is a sok kézből született monográfia. Olykor a szerkesztőbizottság tagjai vállalkoztak egy-egy gyülekezet történetének megírására, az adatok pótlására, hogy senki ne maradjon ki. (Itt illendő megemlítenem, hogy vállalkozásunknak elődje is volt: a dr. Jáni János szakértelmét dicsérő, *A Somogy-Zalai Evangélikus Egyházmegye és gyülekezeteinek története* című kiadvány.)

Tisztában vagyunk azzal, hogy könyvünk nem „tökéletes", több hibája, hiányossága is van. Igyekeztünk tartalmát folyamatosan javítani, „aktualizálni", de egy adott időpontban a korrektúrázást is le kellett zárni, hogy a könyv mostanra megjelenhessen.

Köszönöm *Ittzés János* püspök úr kitartó, gondos támogatását. Külön köszönöm *Ittzés Jánosné* hűséges, nagyon türelmes és alapos irodalmi lektori szolgálatát, a szöveg lelkes, szó szerinti gondozását. Meg kell említeni *Czenthe Miklós* és *dr. Kertész Botond* szaklektori, majd az *Ittzés* és az *Isó* házaspár *óriási szupervíziós* segítségét is. De nem feledkezhetünk meg *Erdélyi Károly* testvérünkről sem, aki a szerkesztés, tördelés, nyomdai előkészítés hatalmas munkáját végezte; *Menyes Gyula* pedig a képek összegyűjtésében volt segítségünkre. Köszönjük a veszprémi OOK-Press Nyomda vezetőjének és dolgozóinak gyors, mégis precíz munkáját is.

A történet folytatása?…

Egy kérdés marad: milyen története lesz a könyvnek a jövőben – és egyáltalán: a jövőnek?

Mindnyájan ismerjük a mondást: „Habent sua fata libelli." Minden könyvnek saját története van. Az előtörténetről és a történeti tartalomról volt már szó, most az *utótörténetre* gondolok.

Tudom, lesznek jogos kritikák, mégis az a reménységem, hogy minden gyülekezet elfogadja a képviselője által írt történetet; hogy az öröm talán nagyobb lesz, mint a kritika, s hogy a könyv méltó helyre kerül gyülekezeti és egyéni könyvtárakban egyaránt. Remélem azt is, hogy olvasott, forgatott munka lesz. Mert könyvünk ugyan nem mindenben felel meg a tudományos művekkel szemben támasztott kritériumoknak, de merem mondani, hogy mindenki talál benne elég utalást, jegyzetet és irodalmat, ha további kutatást szeretne folytatni.

Immár „teljes a sor" – mindhárom kerületünknek, mondhatnánk, egész hazai egyházunknak megvan a története és leírása.

A legizgalmasabb kérdés azonban már nem a könyvre, hanem magára a Dunántúli Egyházkerületre vonatkozik. „A kerület pünkösdjében" (idézet egy névtárból) mintegy háromszáz gyülekezet született, amely az ellenünk forduló szakaszban hatodára csökkent. 1924-ben Payr Sándor mégis 531 anya-, leány-, illetve szórványgyülekezetről „tudósított". Ma – egészen más helyzetben – száztíz anyagyülekezet tartozik kerületünkhöz. Persze a filiák, szórványok jóval megemelik ezt a számot, de mi lesz a jövő?…

Ez a könyv nemcsak emlékeztetés és nemcsak bizonyságtétel szeretne lenni, hanem figyelmeztetés is. Ebből a szempontból eltörpül az a kérdés, hogy mi lesz a könyv sorsa, a lényegesebb: hogyan alakul kerületünk, egyházunk jövője, sorsa?

Munkánk a *hitet és a missziói felelősséget* is szolgálni szeretné. Halljuk meg ma is, amit Payr Sándor a maga idejében könyvében biztatásul leírt, „prédikált": *„Hazánk története tanít meg arra, hogy magyar nemzetünknek az evangéliumból merített szellemi erőkre s ezekből táplálkozó evangélikus egyházunkra a mai, válságos időkben is nagyobb szüksége van, mint valaha. Az evangéliumi igazság volt mindig egyedüli erőnk és fegyverünk. Hosszú, küzdelmes négy századon át a Mindenhatónak erős karja és oltalma fedezte a mi nehéz viharokat átélt anyaszentegyházunkat. Ma is Ő a mi erős pajzsunk és oltalmunk. Ne félj, ne csüggedj kicsiny sereg! Erős vár a mi Istenünk! Ha Ő velünk, ki ellenünk! Sopron, 1924. május hó 25-én."*

Ha ezzel a hittel és gondolkozással vesszük kezünkbe a könyvet, akkor annak nemcsak sorsa, de szolgálata is lehet. Így tesszük le Isten iránti hálával, ajánljuk olvasásra, erősödésre és kutatásra is a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület könyvét – *„a reformációtól – napjainkig."*

■ D. Keveházi László

Új közösség a Szentlélek által

Id. Tuska Pál testvérünk temetésekor született meg a gondolat: mivel a család Pirtón lakik, szeretnének ott a nyári időszakban egy szabadtéri istentiszteletet tartani.

Krebsné Tuska Zsuzsanna keramikus tanárnő és a házigazda *Tuska Pál* kiskunhalasi olimpikon volt a főszervező. Talán nem véletlen, hogy éppen a pünkösd ünnepét megelőző szombat, június 11-e látszott alkalmas időpontnak.

Egész héten hideg volt, viharok tarkították az időjárást. Még szombat délelőtt is sűrű felhők takarták az eget; a hőmérséklet is inkább tavaszra, mint nyárra emlékeztetett. Némi aggodalommal zajlottak az előkészületek. Tudtuk, hogy Halasról nyolcan megyünk, két autóval, de vajon a háziakon kívül jön-e még valaki, vállalva a bizonytalan időjárás miatti kockázatot, megtörve a hosszú hétvégét és az ünnepre való készülődést?

Amikor a kezdés előtt jó félórával megérkeztünk, már néhányan voltak a háziakon kívül, és az időjárás is „készülődött": a nap itt-ott már kivillant a felhők közül.

Nagy ház, gyönyörűen parkosított udvar és a sarkában meglehetősen nagy, nyitott, de tetővel fedett udvari terasz szolgált az istentisztelet helyszínéül. Helyére került a hangszer, néhány pillanat alatt oltár készült a szép nagy fakereszt előtt, amely a terasz falán függött. Tökéletes helyszín.

Közben egyre újabb és újabb vendégek érkeztek. Még a háziak számára is meglepetést okozott, hogy szinte valamennyi meghívott fontosnak tartotta részvételét.

Nem túl gyakran lehetünk ilyen megható és meghitt istentisztelet részesei. *János evangéliuma* és a Szentlelket hívogató énekek áhítattal töltötték el a megjelentek szívét, igazi gyülekezetté varázsolva az alkalmi hallgatóságot. Az istentisztelet végén maga a házigazda fogalmazta meg: ahogyan az első pünkösd után az apostolok az első keresztényeknek prédikálva házaknál tartották az alkalmakat, úgy vált ez a kis csapat is hozzájuk hasonlóvá a Krisztusban való együttlétben.

A szépszámú jelenlévő fellelkesülve, ott rögtön eldöntötte, hogy minden hónap utolsó szombatján újra összejönnek, hogy ebben a kiáradó áldásban részesülhessenek.

Nagy tanulság, hogy amíg az emberi erőlködés csak egy bizonyos szintig hoz eredményt, addig a Szentlélek képes az emberek szívét úgy megszólítani, hogy minden egyéb elfoglaltságot félretéve a benne való elmélyülés válik a legfontosabbá.

FOTÓ: PÉNTEK EDIT

Talán jobban ki kellene használni a spontán helyzeteket, nem mindig a megszokott, kötött formákhoz igazodni.

■ Nagy Rózsa
(Kiskunhalas)

A „piedesztálra emelés" buktatói

Kiket tartasz hősnek? Azokat, akiket csodálsz, akiket szeretnél felülmúlni?

Körülöttünk vannak olyan emberek, akiket nagyra tartunk, akik „magasra teszik a mércét" személyes életük vagy szakmai magatartásuk, teljesítményük tekintetében. Csak egy gond van a hőseinkkel: ahogy mi, ők is csak emberek, és néha hibáznak. Egyszerűen tévednek, vagy mélyen megbántanak valakit, vagy akár törvénytelenséget követnek el. Amikor ez bekövetkezik, csalódottnak vagy éppen becsapottnak érezzük magunkat, mert ezek az emberek mégsem feleltek meg magasra srófolt elvárásainknak…

Nemrégiben egy neves üzletemberrel történt ez meg. Hozott néhány rossz döntést, a hibái napvilágra kerültek, és ezt a hírneve – mint következetes és magas etikai elvek szerint élő személyiségé – komolyan megsínylette. De igazából senkinek nem kellene az ilyesmin meglepődnie. Ez az ember sem mutatta semmi előjelét a bukásnak, azonban előbb vagy utóbb mindannyian elbukunk – éppen a saját nagy becsben tartott értékeinknek való megfelelésben.

A Biblia, amelyet a legnagyszerűbb kézikönyvnek tartok az üzleti világ, a vezető szakemberek számára is, mindezt nagyon világosan megfogalmazza: *„…mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének."* (Róm 3,23). A vétek (bűn) kifejezés szó szerint azt jelenti: „elvéteni a mércét". Ennek a bibliai szakasznak a szövegkörnyezete megmutatja, hogy Isten tökéletes és rendíthetetlen mértékének elvétéséről van szó. Én nem találkoztam tökéletes emberrel. És te? Így ebben az értelemben, vitathatatlanul, mindannyiunkra igaz az, hogy „vétkeztünk".

Ez azt jelenti tehát, hogy nézzük el, hagyjuk figyelmen kívül vagy éppen mentegessük a rossz viselkedést? Nem! Vezető beosztásban levő embereknek tisztában kell lenniük azzal, hogy magas elvárásokat támasztanak velük szemben – magasabbakat, mint azokkal szemben, akiket vezetnek, mivel a felelősségük része az, hogy olyan példát mutassanak, amelyet érdemes követni.

Ugyanakkor tökéletességet elvárni – sőt megkövetelni – tőlük nemcsak ésszerűtlen, hanem irreális is. Azzal egyidejűleg, hogy piedesztálra emeljük a hőseinket, el is kezdhetjük várni, mikor fognak onnan leesni. Íme néhány bibliai alapelv, hogyan bánjunk mások – és a magunk – elbukásával:

Ne hamarkodd el mások meg-, illetve elítélését. Ha napvilágra kerül valakinek a hibája, nagyon hamar csalónak vagy még rosszabbnak kiáltjuk ki az illetőt. Lehet, hogy igazunk van, de azt is meg kell vallanunk, hogy a megfelelő körülmények esetén magunk is épp ilyen bűnösökké válhattunk volna. *„Ne ítéljetek, hogy ne ítéltessetek. Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal ítéltettek; és amilyen mértékkel mértek, nektek is olyannal mérnek."* (Mt 7,1–2)

Alaposan vizsgáld meg magadat. Azt mondják, sokkal kritikusabbak vagyunk azokkal szemben, akik a saját hiányosságainkat és gyengeségeinket tükrözik vissza. Mielőtt másokat elítélünk, győződjünk meg róla, hogy nekünk nincsenek-e rejtett hibáink. *„Miért nézed a szálkát atyádfia szemében, a magad szemében pedig miért nem veszed észre a gerendát sem? (…) vedd ki először saját szemedből a gerendát, és akkor majd jól fogsz látni ahhoz, hogy kivehesd atyádfia szeméből a szálkát."* (Mt 7,3–5)

Légy óvatos, nehogy lebecsüld a saját sebezhetőségedet. Néhány éve egy jól ismert vezető azt mondta, hogy az a terület, ahol soha nem botlik meg, a kapcsolatok. Egy éven belül kiderült, hogy ez a nős férfi házasságon kívüli kapcsolatot létesített az egyik asszisztensével. *„Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vigyázzon, hogy el ne essék!"* (1Kor 10,12)

■ Robert J. Tamasy
Forrás: Monday Manna

A Kispesti Evangélikus Egyházközség lelkészének jóvoltából 2011 második félévétől új rovattal gazdagodik hetilapunk. Széll Bulcsú *vállalta, hogy a bibliaolvasó Útmutató havi igéihez értelmezést segítő rövid magyarázatokat fűz.*

A HÓNAP IGÉJE – JÚLIUS

„Ahol a kincsed van, ott lesz a szíved is"

(Mt 6,21)

Szív és kincs: a kettő összekapcsolódik. Minél többet foglalkozol valamivel, minél többet jelent valamely dolog, annál inkább kinccsé válik. Még ha apróság is, értéknek fogod tartani. És kedvessé lesz, a szívedhez nő. Betölti vágyaidat, gondolataidat. Az első helyre kerül. Bálvánnyá lesz, amely túl értékes ahhoz, hogy el tudd engedni.

De van igazi kincs is. Pál apostol mondja Timóteusnak: *„A rád bízott drága kincset őrizd meg…"* (2Tim 1,14) Vedd észre, hogy a hit nagy kincs. Nagy dolog, hogy van bűnbocsánat, kegyelem, Istentől jövő szeretet. Ha megérted, hogy kincset adott neked Istenünk, akkor még inkább szeretni fogod őt. Nála lesz a szíved. Nem kényszerűségből fogod tenni az Úr akaratát, hanem azért, mert szereted őt, és örömet akarsz szerezni neki.

„Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van, hogy ezt a rendkívüli erőt Istennek tulajdonítsuk, és ne magunknak…" (2Kor 4,7) Nincs hatalmad az igazi kincs fölött. Isten ajándéka, s azért van cserépedényben, nem acéllemez széfben, hogy lásd: bármikor elveszítheted. Csak Isten őrzi kincsedet, aki adta. Ő őrzi életedet, hitedet, bölcsességedet. A tolvaj nem tudja ellopni, a moly nem tudja megrágni, mert Isten őrzi a kincset, s ő ad áldást, hogy sokra becsüld, és ragaszkodni tudj hozzá.

Kétféle kincset kínál az élet ma is: lelki és e világi kincseket. Mindennap fölcsillan valami: egy új lehetőség, új munkakör, új filozófia, új barátok. Lehet közöttük jó és hamis is. De mind mulandó. És ezért a mulandóhoz köt. A pillanathoz. Ezért a szíved nem tud magasabbra emelkedni, nem tudod a helyzeteket, az életet igazán átlátni, a lehetőségeket helyes sorrendbe állítani. Nem tudod az embereket igazán szeretni; mert nem tudod Istent valóban szeretni.

Keresd ebben a hónapban a maradandó kincseket. A legnagyobb kincset, aki egy személy, akiről így énekelünk: „Ó, Jézus, kincsem, vigaszom, fényesség életutamon…" Akkor lesz értékes az Úr, ha ajándékait kincsként fogod föl – s akkor a szíved is nála lesz, boldogan követed őt, és örömmel ismered föl ajándékait és végtelen szeretetét.

■ Széll Bulcsú

HETI ÚTRAVALÓ

Krisztus mondja: *„Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek."* (Mt 11,28)

Szentháromság ünnepe után a második héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben Isten hív minket Fia által: *„…és aki énhozzám jön, azt én nem küldöm el"* (Jn 6,37); nem taszítom el, és semmiképpen ki nem vetem – ígéri Jézus. Ezért ti ne vessétek meg azt, aki szól! „Mi, akik élünk, áldjuk az Urat mindörökké!" (GyLK 749) „Isten beszéde élő és ható: élesebb minden kétélű kardnál, és megítéli a szív gondolatait és szándékait." (Zsid 4,12; LK) És szól: *„Felüdítem a fáradt lelket, és megelégítek minden elcsüggedt lelket."* (Jer 31,25) Ő mindenkit hív örök országába, a nagy vacsorára. *„Jöjjetek, mert már minden készen van."* Ne keressünk kifogást, és ne utasítsuk el a hívást, mert *„boldog az, aki Isten országának vendége"* (Lk 14,17.15; lásd Jel 19,9). Nem csak a választott népnek szól e hívás; zsidókból s pogányokból lett keresztényeknek egyaránt Jézus által van szabad útjuk az Atyához. Ti *„ezért tehát nem vagytok többé idegenek és jövevények, hanem polgártársai a szenteknek és háza népe Istennek. Mert ráépültetek az apostolok és a próféták alapjára, a sarokkő pedig maga Krisztus Jézus…"* (Ef 2,19–20) Ma is együtt hangzik a világban a bölcsesség és a balgaság hívogatása, de mi erre a tiszta hangra hallgassunk: *„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme, és a Szentnek a megismerése ad értelmet."* (Péld 9,10) A gyilkossága után menekülni kényszerülő Mózest Midján papja fogadta be: *„Hol van ő most? (…) Hívjátok ide, és egyék velünk!"* (2Móz 2,20) Sámuel leendő édesanyja, Anna Istenhez ment Silóban: *„Seregek Ura! Ha részvéttel tekintesz szolgálólányod nyomorúságára, (…) fiúgyermeket adsz (…), akkor egész életére az Úrnak adom"* (1Sám 1,11) – s megnyugvást talált lelkének. Jézus megvendégelte a hozzá ment, őt három napig kitartóan hallgató sokaságot a pusztában: *„…vette a hét kenyeret és a halakat, hálát adott, megtörte és a tanítványoknak adta (…). Négyezer férfi volt, aki evett, az asszonyokat és a gyermekeket nem számítva."* (Mt 15,36.38) A saját bűneit elismerő s Jézus bűntelenségét, királyi uralmát felismerő gonosztevő elsőként nyert meghívást az Isten országába: *„Bizony, mondom néked, ma velem leszel a paradicsomban."* (Lk 23,43) *Dr. Luther* szerint a közülünk való és hozzánk hasonlatos „lator jól látja a maga vétke mellett Krisztus ártatlanságát. Kiáltsunk hát mi is a Krisztushoz. Akkor majd nekünk is azt mondja, mint a latornak: Legyen néked a te hited szerint!" Isten elhívottai és kiválasztottai hazatérnek örök otthonukba, mert *„az Úr megszabadította népét". „Mert megváltotta"* s örök szeretettel szerette őket. Prófétája által az örök élet ünnepi vacsorájának előképét is elénk tárja: *„örömet szerzek nekik"*, s *„népem pedig jóllakik javaimmal – így szól az Úr"* (Jer 31,7.11.13.14; lásd Jel 19,7). Ma is „Jöjjetek, Isten Fia hív: / »Térj énhozzám, megterhelt szív! / Jöjj, hívlak, fáradt lélek! / (…) Hadd adjak örök kincseket / És nyugalmat tinéktek!«" (EÉ 435,1)

■ Garai András

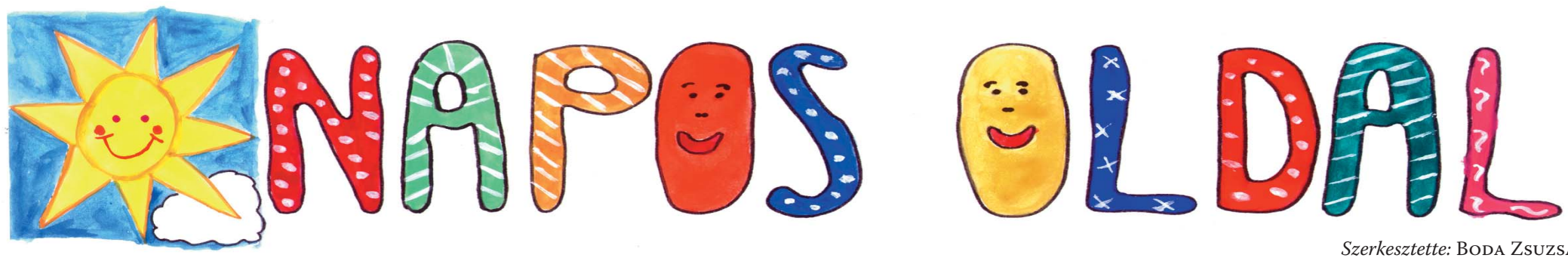

Szerkesztette: Boda Zsuzsa

Gyurgyalag

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

Legtarkább madaraink egyike. Sárga, zöldeskék és gesztenyebarna színeivel biztosan dobogós lenne egy madárszépségversenyen, de lehet, hogy az aranyérmet is az ő nyakába akasztanák.

Május elején érkezik Afrika déli tájairól, ettől kezdve lehet hallani a repülő madarak nagyon jellegzetes „prü-prü” hangjait. Majdnem mindig többedmagával, kisebb csapatokban látni, amint fecskék módjára vadászik a levegőben darazsakra, poszméhekre, lepkékre és egyéb rovarokra. A párok löszfalakban, elhagyott homokbányákban vagy folyómedrek partoldalában készítik azokat az akár két méter mély alagutakat, amelyek végén a tojások feküsznek. Az alagútba „bélést” nem hordanak, de mire a fiókák felnőnek, a sok visszaöklendezett kitinmaradványból egyfajta fészek képződik alattuk.

Telepesen költenek, néha csak nyolc-tíz, máskor jóval több pár van együtt. Gyakran társulnak partifecskékkel, de vannak „albérlők” is, mezei verebek, seregélyek, hantmadarak foglalnak el egy-egy üreget a maguk részére.

Sok gyurgyalagtelepen jártam már, legutóbb az elmúlt évben Apajpusztán, felhagyott homokbányában figyeltem őket. A tarka madarak állandóan jöttek, mentek, fiókáikat etették, és ahogy a távcsövön keresztül láttam, főleg poszméheket, darazsakat, lepkéket és szitakötőket vittek nekik. A már nagyobbacska, tollas fiatalok a bejáratból lestek kifelé, úgy várták eleséggel érkező szüleiket.

Ezek a színpompás madarak nagyon szeretik a meleget, vígan röpködnek a júliusi nagy kánikula idején is. Az apajpusztai telep mellett kis akácerdő van, ott figyeltem meg, hogy a legforróbb déli órákban néhány percre azért beültek a hűs lombok közé. Pihentek, tollászkodtak, aztán újra kisuhantak a legelő fölé.

Könnyedén, elegáns mozdulatokkal repülnek, gyors fordulatokkal kapják el az arra tévedő rovarokat. Ha darazsat fognak, egy ágra ülnek vele, és addig csapkodják ide-oda, amíg ki nem préselik a fullánkját. Csak azután szállnak vele a kicsinyeikhez.

Kirepülésük után a fiatalok az öreg madarakkal együtt csapatokba verődnek, és olyan helyeken is felbukkannak, ahol nem költenek. Vadászgatva, sűrű „prü-prü” hangokkal indulnak dél felé, és szeptember közepére az utolsó csapatok is elhagyják Magyarországot.

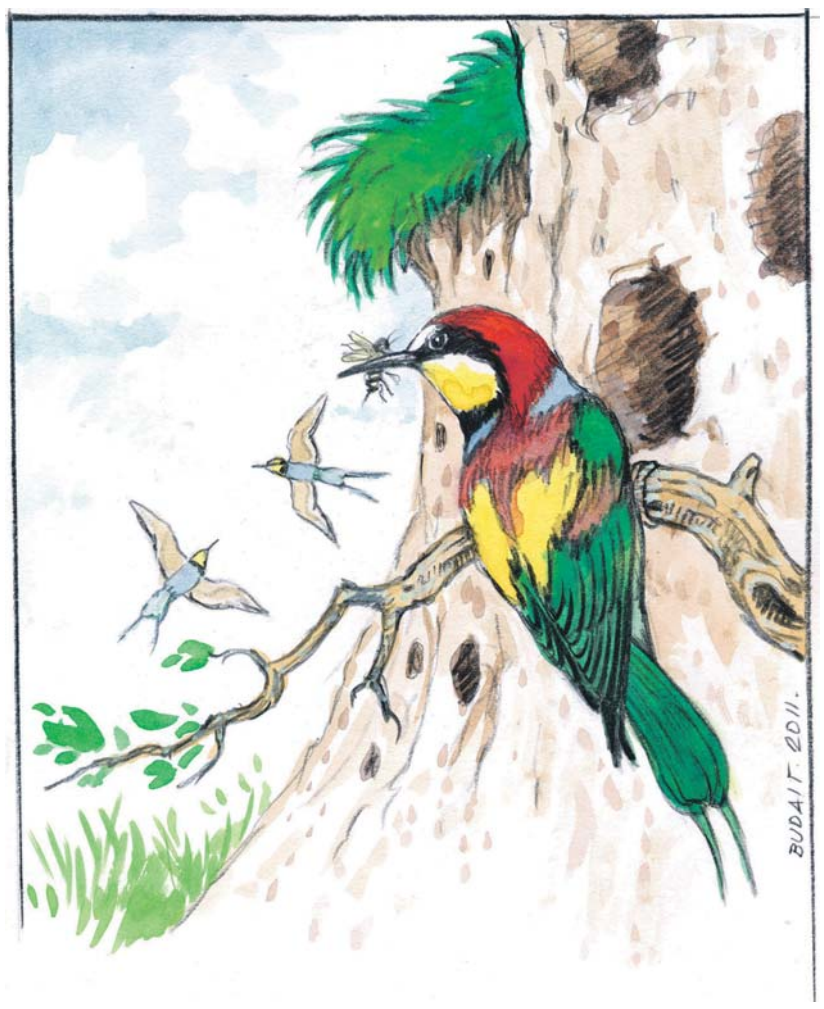

RAJZ: BUDAI TIBOR

A gyurgyalag fokozottan védett, eszmei értéke százezer forint.

■ Schmidt Egon

Kérdések

1. Mit gondolsz, van színezeti különbség a hím és a tojó között?
2. Vajon mivel készítik a költőüreget?
3. Megfogják a méheket is?

Válaszok: 1. nincs, mindkettő egyformán tarka; 2. a csőrükkel, le is kopik a hegye, mire elkészülnek; 3. igen, de kárt csak ott tesznek, ahol a kaptárnak valamelyik telep közelében helyezik el.

KÖNYVAJÁNLÓ

Egy kisangyal hét napja

Néha a legjobb kis angyallal is megesik, hogy büntetésbe kerül. De hogy miért történt ez *Angyalkával*, azt megtudhatjátok *Schmidt Egon bácsi Angyalka segített* című könyvéből. Ebben a történetben még a büntetés is az égiekhez méltó: egy héten át naponta két jó cselekedetet kell végrehajtania a földön.

Angyalka kalandjai nemcsak számára lesznek emlékezetesek, de számunkra is sok tanulsággal járnak. Bár remélem, nem sok olvasónak lesznek ismerősek azok a helyzetek, amelyekben az égi segítőnek közbe kellett lépnie.

A könyvet *Budai Tibor* szép rajzai teszik még élvezetesebbé.

Schmidt Egon: Angyalka segített. Luther Kiadó, Budapest, 2011. Ára 1250 forint.

SCHMIDT EGON

Angyalka segített

LUTHER KIADÓ

Bibliai totó

Mi a saru?
ó lábbeli | **k** edény | **d** szerszám

Milyen pénz volt a dénár?
e arany | **z** ezüst | **s** réz

Hol használják az ekét?
g piramisépítésnél | **á** halfogásnál | **f** szántásnál

Mi nem szerepelt a tíz csapás között?
j özönvíz | **b** jégeső | **a** szúnyogok

Ki fürdött meg a Jordánban, hogy meggyógyuljon?
z Sámson | **e** Naamán szíriai vezér | **é** a vak Bartimeus

Mire való a kovász?
o házépítésnél a téglák összeragasztására | **m** sátorkészítésnél a sátor összevarrására | **s** sütésnél a tészta megkelesztésére

A helyes válaszok betűiből egy nevet tudtok összeolvasni. Írjátok ide a vonalra! .....

OVISOKNAK

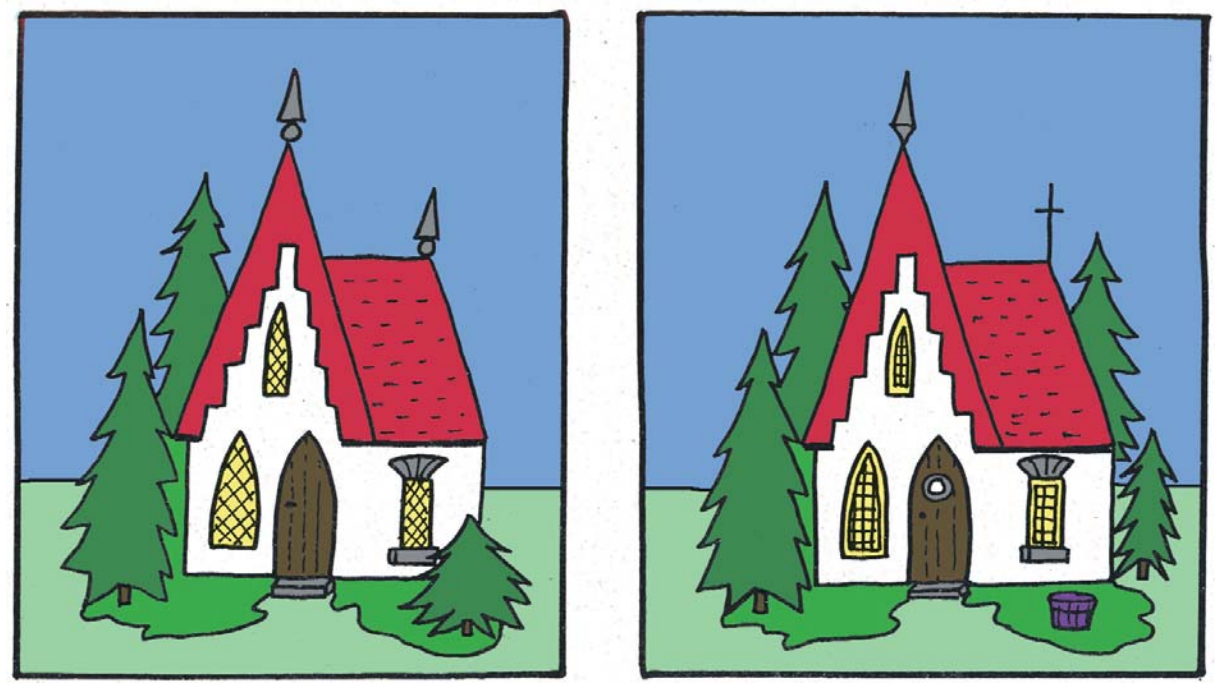

Hány különbség van a két kép között?

HUMORZSÁK

– Kisasszony, ez mégiscsak felháborító, ezen a héten már az ötödik gyalogost üti el!

– Miért, mennyit lehet?

* * *

Két barát találkozik az utcán.

– Nem jöttél el megjavítani a csengőmet!

– Igenis elmentem, de amikor csengettem, senki sem nyitott ajtót!

* * *

– Pistike, melyik a legrövidebb hónap?

– A május.

– Miért?

– Mert az csak öt betű.

* * *

Futballmeccset játszanak a bogarak a rovarok ellen. A félidő végén egy szurkoló odamegy a kispadhoz, és megkérdezi a bogártól:

– Hát te miért ülsz a kispadon?

– Mert én cserebogár vagyok.

* * *

A lelkész kikérdezi a hittan anyagát.

– Milyen bűnt követett el Ádám?

– Evett a tiltott fa gyümölcséből.

– És milyen büntetést szabott ki rá ezért az Úr?

– Feleségül kellett vennie Évát.

Templomból iskolába

Ismét indiai szolgálatba indulókat támogat az Evangélikus Külmissziói Egyesület

A Szentháromság ünnepét követő első vasárnapon, június 26-án istentisztelet keretében került sor *dr. Szigeti Imre* és felesége, *Zita* missziói szolgálatba bocsátására a piliscsabai evangélikus templomban. A házaspár július elsején indul három gyermekével együtt Indiába, hogy a Kodaikanali Nemzetközi Iskolában szolgáljon. Az ünnepi alkalmon – elutazásuk előtt néhány nappal – a helyi gyülekezet tagjai, a Fébé-egyesület konferenciájának résztvevői, valamint az Evangélikus Külmissziói Egyesület (EKME) képviselői és az igehirdetés szolgálatát végző *Gáncs Péter* elnök-püspök ajánlotta Isten gondviselő szeretetébe a Szigeti családot.

Az istentiszteletet színesítette, hogy nemcsak a Szigeti házaspár és kisleányuk, hanem a korábban szintén Kodaikanalban szolgáló *Jó Angelika* és *Mesterházy Balázs* evangélikus lelkész is indiai öltözékben jelent meg a templomban. Gáncs Péter püspök pedig a távol-keleti kultúrában jól ismert szimbólumot megtestesítő, három majmot ábrázoló faragott szobrocskáját hozta magával, hogy az aznapi textus, Ézs 42,18a alapján elhangzó prédikációját illusztrálja. Tíz évvel ezelőtt ő maga is járt Indiában, a míves faragást akkor vásárolta.

A szószékről felemelt szobrocskán világosan felismerhető, hogy az egyik majomfigura eltakarja a szemét, a másik a fülét tapasztja be, míg a harmadik a szájára tapasztja a kezét. Isten népének szolgálatára utalva a püspök óvott attól, hogy a hívő ember hallgasson, amikor az evangéliumot szólnia kellene, vak legyen mások nyomorúságának meglátására és süket az ínségben élők kiáltásának meghallására.

A SZERZŐ FELVÉTELE

Gáncs Péter óva int…

A Szigeti házaspár nem volt rest meghallani Isten hívását, amelynek nyomán vállalkoztak a misszionárius-tanári szolgálatra. Egyházunk, illetőleg az Evangélikus Külmissziói Egyesület „küldésében” és támogatásával Imre francia és német nyelvet oktat majd az indiai tanév indulásától, július 12-től. Felesége, Zita szolgálati területe még nem ismert, ám ígéretük van arra, hogy őt is alkalmazni fogják a kodaikanali iskolában.

„Egyik szemünk nevet, de a másik sír” – búcsúzott a sokszor koptatott, de most helytálló formulával a kibocsátó piliscsabai gyülekezet lelkésze, *Kézdy Péter.* Hosszú listát lehetne írni ugyanis arról, hogy mennyi mindent végzett a gyülekezetben Zita, aki nyelvtanári végzettsége mellett teológiai diplomát is szerzett. Mint hitoktató nem csupán a gyermekmunkát szervezte, de gondja volt a rászorulók megsegítésére is.

A helyi lelkipásztor szavaiból az istentiszteletre érkezett vendégek is megsejthették, hogy a most növekedésnek indult piliscsabai gyülekezet könnyen veszteségként élheti meg a Szigeti család elutazását. Ugyanakkor minden közösség számára erőt és áldást hoz, ha munkatársat küldhet misszióba. Ezzel a lelkülettel imádkoztak a Szigeti család indiai szolgálatáért a liturgiát végző lelkészek.

Kézdy Péter mellett – mint az EKME lelkészi elnöke – e sorok írója bátorította Imrét és Zitát egy-egy igével, miként a korábban Kodaikanalban tanító Jó Angelika és Mesterházy Balázs, valamint a Piliscsabán élő *Pátkai István* és *Baghy Gizella,* akik évtizedeken keresztül orvos-misszionáriusként szolgáltak a harmadik világban.

Gáncs Péter püspök jelképes iránytűt ajándékozott a házaspárnak, intve őket, hogy ne feledjék: a hívő ember Isten igéjén és a testté lett Igén, Krisztuson tájékozódik.

A gyülekezet gyermekei egy ismert ír áldás szavaival köszöntek el: „Simuljon előzékenyen a lábad alá az út, és támogassa meg szél a hátadat… s amíg újból nem látjuk egymást, Isten tartson meg óvó tenyerén!”

■ B. Pintér Márta

FOTÓ: BENCZE IMRÉNÉ

Az Indiába készülő családot búcsúztató gyermekek

Nyitott kapuk Indiában és Piliscsabán

Beszélgetés a misszionárius-tanári szolgálatot vállaló dr. Szigeti Imrével

– Tanár úr komoly karriert ad most fel azzal, hogy családjával Indiába utazik. Mi indítja a nemzetközileg ismert nyelvészt, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem német tanszékének volt vezetőjét arra, hogy fizetés nélküli szabadságra vonuljon, s egy olyan országban kezdjen tanítani, ahol köztudottan nehezebb körülmények között kell majd élnie?

– Ezt a kérdést már barátaink közül is sokan feltették nekünk. Válaszom rendkívül egyszerű. Régóta szerettem volna olyan helyre kerülni, ahol nagyobb szükség van a segítségre, mint itthon. Egyetemi helyzetemet tekintve is most nyílt mód rá, hogy néhány évig távol legyek. Van persze egészen személyes indítékom is. Ez volt a huszadik esztendőm, amit a felsőoktatásban töltöttem. Valóban megjártam már néhány szamárlétrafokot.

Rádöbbentem ugyanakkor arra is, hogy itt az egyetemen ismeretlen dolgokkal már aligha fogok találkozni, és még van húsz másik évem a nyugdíjig… Most – a közepébe – beépíthetek egy kis „szünetet”. Januárban elutaztam Indiába, hogy megnézzem a kodaikanali nemzetközi iskolát. Amit ott tapasztaltam, nagyon megtetszett. Érdekes kihívás, hogy most mást kell csinálnom, s egyáltalán nem derogál, hogy egyetemi professzorság helyett úgymond középiskolai tanár leszek.

– Szavaiból úgy tűnik, mintha nem is közösen hozta volna meg a család a döntést…

– Szó sincs erről. Természetesen a feleségemmel, Zitával együtt jutottunk erre az elhatározásra. S feltétlenül fontos volt a családi szempont. Mivel *Nátán* fiunk idén szeptembertől már iskolás lenne, jónak láttuk, ha már most a nemzetközi iskolában kezdi meg tanulmányait.

– Gondolom, felelősségteljes szülőkként nem indulnának neki a hosszú útnak, ha nem éreznék, hogy elhatározásuk több emberi kíváncsiságnál, kalandvágynál.

– Néhány missziói társaság már korábban megkeresett bennünket, számos próbálkozásunk volt arra, hogy idegen földön szolgáljunk. Akkor azonban az ajtók bezárultak előttünk. Most viszont az Úristen nyitott kapukat tárt elénk. Nem tudnék most hirtelen bibliai igét idézni, de éppen azzal, hogy minden sikerült, minden akadály elhárult az utunk elől, értette meg velünk az Úristen, hogy elhatározásunk az ő akarata szerint való. Ezt nem csak mi érzékeljük így. Döntésünk óta környezetünk tagjai is többször adtak hangot csodálkozásuknak: „Hogy lehet, hogy nektek minden sikerül?”

Ezzel ők arra az isteni rendezésre utaltak, amit annyiszor átélhettem én magam is. Amikor például Kodaikanalban jártam a télen, hogy meggyőződjek róla, valóban alkalmas-e az a hely a gyermekeink nevelése szempontjából, s hogy a lehetőségeinkről érdeklődjem. Az iskola vezetése már azzal fogadott, hogy előző nap megüresedett egy francia–német tanári állás, és ők rám gondoltak. Az Úristen „kész tények elé állított”.

FOTÓ: B. PINTÉR MÁRTA

Jó Angelika, a Szigeti házaspár és Mesterházy Balázs

– Még nem tudhatjuk pontosan, hogy a nyelvtanítás mellett milyen szolgálatokat bíz Isten Imrére és Zitára ott kint. Arról azonban hallottunk az istentiszteleten, hogy a Szigeti házaspár nagyon fog hiányozni a piliscsabai gyülekezetnek. Vajon ők is Imréének?

– Őszintének kell lennünk. Most az utazás lázában égünk, az újdonság varázsa hat ránk, telve vagyunk várakozással. Nem tudjuk felmérni, mit is jelent majd a szeretteinktől, a barátainktól való földrajzi távolság.

Egy dolog azonban örömmel tölt el bennünket, de különösen a feleségemet. Zita már régóta bánkódott amiatt, hogy nem sikerült helyet találnunk a tervezett gyülekezeti napközink számára. Most, hogy nekünk évekig nincs rá szükségünk, szeretettel bocsátottuk házunkat a piliscsabai evangélikusok rendelkezésére. Örömmel tölt el a tudat, hogy ha most távol, Indiában leszünk is, mégis missziót folytathatunk itthon is azzal, hogy otthonunkat kitárhatjuk a gyülekezetünk gyermekek közt végzett szolgálatának.

■ B. P. M.

FOTÓ: LEHOCZKI FERENC

Szlovák és sváb gyökerű gyülekezetek presbiterei ültek (terített) asztalokhoz

A szomszédvár Soltvadkert evangélikus presbitereit várta terített asztalok mellé június 22-én, szerdán este a kiskőrösi gyülekezet presbitériuma. Mondhatni, a történelemben először esett meg, hogy az egymástól csak tíz kilométer távolságra élő két gyülekezet presbiterei kivételesen nem hivatalos körülmények között, hanem két bogrács kakaspörkölt mellett találkoztak. Fontos ez azért is, mert míg a kőrösiek tótok, addig a vadkertiek svábok, bár az egy vallás összeköthette őket korábban is.

Homoki Pál lelkész áhítata után következett a korgó gyomrok megtöltése; az üresre kanalazott bográcsok *Jarjabka János* kiskőrösi presbiter szakácsművészetét dicsérték.

Előkerültek a borok is: jókedvűen kóstolgatták egymás nedűit a gyülekezeti elöljárók. S közben folyt a szó, ki hogyan csinálja, kinek milyen öröme, gondja van.

Végül a többórás együttlét után elhangzott a meghívás – a „visszavágó” majd valamikor Soltvadkerten lesz.

■ L. Gy.

HIRDETÉS

Szabadság – fotó- és novellaíró-pályázat

Az *Evangélikus Élet* szerkesztősége – a *2011 – Reformáció és szabadság* tematikus évhez kötődően – fotó- és novellaíró-pályázatot hirdet *Szabadság* címmel.

Egy pályázó legfeljebb három fotót és/vagy három írást küldhet be, vagyis ugyanaz a személy elindulhat mindkét pályázaton. Minimum 1600 × 1200 pixel méretű digitális fotókat várunk, az írások terjedelme pedig egyenként maximum 4500 karakter lehet szóközökkel együtt.

A beküldési határidő: 2011. július 24., éjfél.

A pályázat nyitott, nem jeligés.

A beküldési cím: evelet@lutheran.hu.

Az első három helyezettet mindkét pályázat esetében tíz-, hét- és ötezer forint értékű könyvcsomaggal jutalmazzuk. Csomagjukat a nyertesek maguk állíthatják össze a Luther Kiadó kiadványaiból.

A beérkezett pályaművekből az *EvÉlet* augusztus 14–21-ei lapszámában közlünk válogatást, és az esetlegesen később publikálandókat is a szokásos kiadói díjazás szerint honoráljuk.

MEGJELENT

Ittzés János: Hacsak

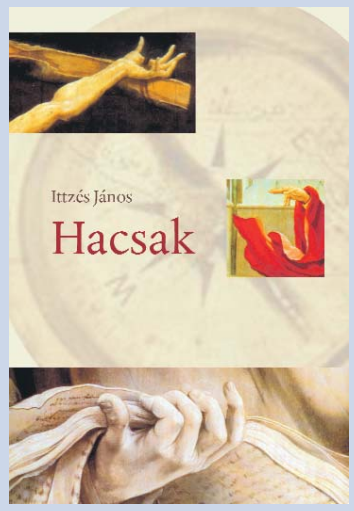

2006 februárjában indult az *Evangélikus Élet* „püspökpublicisztikai” rovata, az *Égtájoló*. A másik három magyar evangélikus egyházkerület püspökei – *Gáncs Péter* (déli), *Szebik Imre,* majd *Fabiny Tamás* (északi), *Adorjáni Dezső Zoltán* (erdélyi) – mellett ebben a rovatban jelentek meg *Ittzés Jánosnak,* a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspökének jelen kötetbe gyűjtött írásai.

Kiadónk és a Magyarországi Evangélikus Egyház ezzel a kötettel is igyekszik kifejezni megbecsülését azok iránt az értékek iránt, amelyeket Isten a 2011-ben nyugdíjba vonuló püspökön keresztül egyházunk egész közösségének ajándékozott.

Luther Kiadó

Egységár: 1290 Ft (5% áfával) • Könyvklubtagoknak: 1095 Ft
244 oldal, 125 × 187 mm, keménytáblás, ISBN 978-963-9979-38-3, 2011

Istentiszteleti rend • 2011. július 3.

Szentháromság ünnepe után 2. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.
Lekció: Lk 14,15–24; 1Jn 3,(13)14–18. Alapige: Ézs 5,20–24. Énekek: 61., 435.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bence Imre; de. 10. (német, úrv.) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Balicza Iván; du. 6. Bence Imre; **II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé** de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; **II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Sztojanovics András; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. (úrv.) Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. (úrv.) Bálintné Varsányi Vilma; **Újpest, IV., Lebstück M. u. 36–38.** de. 10. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. (úrv.) Solymár Péter Tamás; **V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Smidéliusz Gábor; de. 11. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; du. 6. (úrv.) Cselovszky Ferenc; **VII., Városligeti fasor 17.** de. 11. (úrv.) Pelikán András; **VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Szabó Bertalan; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. Szabó Bertalan; **IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. (úrv.) Benkóczy Péter; **Kerepesi út 69.** de. 8. (úrv.) Tamásy Tamás; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. fél 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (úrv.) dr. Blázy Árpád; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) Balicza Iván; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; **XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. (úrv.) Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lőcsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV. Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Kendeh K. Péter; **Rákospalota, XV., Régi Fóti út 73. (nagytemplom)** de. 10. (úrv.) Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. (úrv.) Bakay Beatrix; **Cinkota, XVI., Batthyány I. u.** de. fél 11. (úrv.) Vető István; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. (úrv.) Vető István; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. (úrv.) Nagyné Szeker Éva; **Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. (úrv.) Kovács Áron; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u.** de. 11. (úrv.) Kovács Áron; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. (úrv.) dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. (úrv.) dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (úrv.) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. (úrv.) Széll Bulcsú; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (úrv.) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. (úrv.) Solymár Gábor; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. (úrv.) Endreffy Géza; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. dr. Lacknerné Puskás Sára; **Názáret-templom, Mátraszentimre-Bagolyirtás (Jókai u. 7–9.)** de. fél 12.

Istentiszteletek a Balatonnál

Badacsonytomaj, Római út 3. de. 9.; **Balatonalmádi, Bajcsy-Zs. u. 25.** du. 4.; **Balatonboglár, Hétház u. 17.** de. 11.; **Balatonfenyves, református imaház, Bem u. 9.** du. fél 4.; **Balatonfüred, Bajcsy-Zs. u. 15.** de. 9.; **Balatonkenese, református templom, Táncsics M. u. 13.** du. 6.; **Felsődörgicse, Fő u.** de. 11.; **Fonyód, József A. u. 21.** de. fél 10.; **Hévíz, Helikon u. 6.** du. fél 5.; **Kapolcs, Kossuth u. 26.** du. fél 4.; **Keszthely, Deák F. u. 18.** de. fél 11.; **Kőröshegy, református templom, Petőfi u. 89.** du. fél 3.; **Kötcse, Templom u. 7.** de. 10.; **Kővágóörs, Arany J. tér 2.** de. fél 12.; **Mencshely, Kossuth L. u.** de. 11.; **Nemesleányfalu, Nemesleányfalui u.** du. 2.; **Révfülöp, Villa Filip tér 2.** de. 10.; **Siófok, Oulu park** de. 10.; **Sümeg, Széchenyi tér 1.** du. fél 3.; **Szentantalfa, Fő u.** de. háromnegyed 10.; **Taliándörögd, Petőfi u. 1.** du. 2.; **Veszprém, Kossuth u. 4.** de. 10.; **Zamárdi, Aradi u.** du. 4.; **Zánka, Rákóczi u.** de. fél 9.

Összeállította: Boda Zsuzsa

A 90 éves Pósfay György köszöntése

Tizenöt éves genfi szolgálata után 1986. június 5-én családi és baráti körben búcsúztattuk el a Lutheránus Világszövetség nyugalomba vonuló Latin-Amerika-titkárát, Pósfay Györgyöt. Vezetékneve kezdőbetűjére utalva három angol szóval foglaltam össze tevékenységét: *pastor – polyglott – passion.* Az idén június 18-án Isten kegyelméből kilencvenéves lelkésztársat május 21-én Genfben személyesen kereshettem fel, és köszönthettem egyházunk nevében.

Pastor – Köszöntjük a lelkipásztort. Pósfay György a hazai teológia elvégzése és rövid gyülekezeti segédlelkészi szolgálat után svédországi teológiai tanulmányi ösztöndíjat kapott. 1947 karácsonya körül a Magyarországról toborzott szerződéses mezőgazdasági munkásoknak tartott istentiszteleteket, többek között Uppsalában és Lundban. Majd az amerikai „magyar város”, Cleveland gyülekezete hívta; három évig munkálkodott ott. Innen került a venezuelai Caracas magyar gyülekezetébe, ahol nemcsak magyar kivándorlók és háborús menekültek, hanem németek, skandinávok, észtek és lettek közösségeiben is lelkipásztorkodott. A gyülekezeti munkában nagyon sok segítséget jelentett felesége, *Emese,* akit magyar családban, de argentin állampolgárként ismert meg Buenos Airesben.

1971-ben a Lutheránus Világszövetség genfi központja hívta meg latin-amerikai titkárnak. Feladata volt nemcsak egy kisebb helyi közösség, hanem Latin- és Közép-Amerika evangélikus egyházai sokszínű, soknyelvű gyülekezeteinek pásztorolása. Tizenöt éves munkálkodása alatt sokszor indult útnak, hogy az egy-egy alkalommal több hétig tartó utazásai során végiglátogassa a Genftől távolabb lévő országokat az egyházi együttműködés, közösségépítés és misszió jegyében.

Azt sem feledte, hogy Genfben, Lausanne-ban és más svájci városokban is élnek magyar nyelvű protestánsok: rendszeresen szolgált ezekben a gyülekezetekben is, valamint a genfi angol nyelvű és svéd evangélikus közösségekben.

Feleségével, Emesével együtt szervezték az évente tartott, európai magyar nagyheti ifjúsági konferenciákat. Otthonuk mindig nyitva állt a segítséget kérők előtt. Pósfay évtizedeken keresztül munkatársa volt a magyar nyelvű nemzetközi evangélikus rádiómissziónak. Ezt a munkát – amikor az itthoni rendszerváltozás után lehetőség nyílt rá – átadta a magyarországi egyháznak.

Polyglott – azaz soknyelvű pásztora volt népének. Svédországi, amerikai, venezuelai tanulmányai és munkája, a budapesti német gimnázium és a svájci évtizedek magyarázzák, hogy számára nem jelentett gondot spanyolról angolra, franciáról svédre vagy németre fordítani és ezeken a nyelveken prédikálni. Számos nemzetközi egyházi konferencia sikerét, a résztvevők számára az elhangzottak megértését az ő tolmácsolása biztosította.

Azok közé a külföldre került magyarok közé tartozott, akik fontosnak tartották, hogy gyermekeik – a Pósfay családban *Éva* és *Klára* –, majd unokáik is tudják, gyakorolják a magyar nyelvet.

Szép elismerésként kapta meg 2009 októberében a Károli Gáspár- és az Ordass Lajos-díjat. Rendszeresen jelentek meg írásai az itthoni és az európai egyházi sajtóban. Teológiai munkásságának, Luther-kutatói tevékenységének eredményeit több nyelven publikálta. 1991-ben a budapesti teológián benyújtott doktori disszertációja *„A földön élő egész egyház” – Mit tanított Luther Márton az egyház egyetemességéről* címen egyházunk kiadójánál jelent meg.

Passion – azaz szenvedélye volt az ökumenikus mozgalom. A svédországi Lundban 1947-ben ott volt *Ordass Lajos* püspökkel együtt a Lutheránus Világszövetség megalakulásánál, amikor a püspököt alelnöknek választották. Amikor 1948 nyarán az egyházi iskolák államosításának kérdésében ellenállást mutató egyházi vezető a kormánytól nem kapott kiutazási engedélyt az Egyházak Világtanácsának Amszterdamban tartott megalakuló világgyűlésére, a püspök arra kérte Pósfayt, hogy – más, külföldön tartózkodó, ösztöndíjas lelkészekkel együtt – képviselje egyházunkat.

Másfél évtizedes genfi tevékenységét az egyház egyetemességéről szóló teológiai kutatómunka jegyében végezte, abban az Ökumenikus Központban, ahol akkor tizenkét különböző egyházi ökumenikus szervezet központja volt, és ahol két pápát is fogadtak hivatalos látogatásra. Sok evangélikus és ökumenikus konferencián vállalt szervezést, vett részt és tartott előadásokat.

A Lutheránus Világszövetség megalakulásának hatvanadik évfordulóján, 2007-ben újságírói kérdésre ezt a tanácsot adta a következő nemzedékek számára: „Bizony fontos más országok embereit megismerni és idegen nyelvet is megtanulni!”

A közmondás szerint: akit az Isten meg akar áldani, azt emberrel áldja meg. Pósfay György kilencvenedik születésnapján egyházunk hálát ad Istennek mindazért az áldásért, amelyet testvérünk életén, munkáján keresztül mindnyájunknak adott. *„Ne feledkezzetek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek… kövessétek hitüket.”*

■ D. dr. Harmati Béla

Tisztelet a Kmety-féle hadosztálynak

Az ihászi csata százhatvankettedik évfordulója alkalmából, az eddigi évek hagyományainak megfelelően, a helyi önkormányzat szervezésében emlékeztek az 1848/49-es szabadságküzdelem egyetlen Veszprém megyei ütközetének *Kmety György* vezette hős honvédeire június 25-én késő délután Ihász kisközségben.

A település központjában álló obeliszknél a *Rubato fúvószenekar* közreműködésével, a *Himnusz* közös eléneklésével, illetve *Gosztola István* előadásában *Petőfi Sándor A magyar nép* című versével vette kezdetét a tisztelgő rendezvény. Petőfi versének két legszebb szavát: „Haza és szabadság” – a közönség együtt mondta a versmondóval.

Sandl Zoltán polgármester ünnepélyes köszöntőjét követően *Kerecsényi Zoltán,* a megyei közgyűlés humánerőforrás-bizottságának tagja, lokálpatrióta mondott emlékbeszédet *(képünkön),* felelevenítve a településen álló ’48-as emlékjelek történetét. Beszédében kiemelte *Szalóky Sámuel* huszár alakját, aki a település határában zajlott csatában, 1849. június 27-én halt hősi halált. Bajtársai szülőfalujába, Nemesszalókra szállították, ott helyezte örök nyugalomra *Perlaki István* dabronyi lelkipásztor az evangélikus egyház szertartása szerint.

Kerecsényi ezenkívül megemlékezett *Pap Gábor* honvéd századosról is, a dunántúli református egyházkerület egykori püspökéről (1874–1895), aki komáromi síremlékének tanúsága szerint „tántoríthatatlan hazafi, a szabadelvűség önfeláldozó bajnoka és a felebaráti szeretet legbuzgóbb apostola” volt.

Pap Gábor az evangélikus Kmety hadosztályában harcolt Budavár visszavételénél, a csornai, ihászi, temesvári csatákban. Nemcsak fegyverrel, hanem tollal is küzdött a Habsburgok elnyomása ellen. Petőfi mellett azon kevesek közé tartozott, akinek versei végigkísérhetnek bennünket a fontosabb ütközetek, győzelmek színhelyén. *Kelet faja* című forradalmi versét az ihászi csata előtti napokban a szomszédos Marcaltőn vetette papírra. A kiváló hazafi és egyházfi tiszteletére a település a közeljövőben emlékművet kíván állítani.

A beszéd után *Müller Szimonettának,* a Kmety György Evangélikus Általános Iskola diákjának tolmácsolásában *Czuczor Gergely Riadó* című versét hallgathatták meg a jelenlévők, majd az emlékezés virágait helyezték el az obeliszknél.

Az ünneplő népsereg gyalog vonult a falu határába a névtelen csatahős sírjához, ahol szintén koszorúzás zajlott. Többek között *Csikós László* őrnagy az MH Pápa Bázisrepülőtér képviseletében, *Huszár János* Apáczai-díjas tanár, a pápai helytörténeti klub vezetője, a helyi önkormányzat, valamint magánszemélyek helyezték el a sírnál koszorúikat.

■ Polgár Tibor *felvétele*

Néző.váltás

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

Az „ideas worth spreading”, azaz – kissé szabadon fordítva – „a jó gondolatok megérdemlik, hogy terjesszük őket” mottó a vezérelve a TED konferenciasorozatnak *(www.ted.com).* A TED igen különleges rendezvény, ugyanis annak ellenére, hogy az előadásokat ingyen meg lehet nézni a honlapjukon, az eseményen való részvételnek mintegy egymillió forintnyi dollárösszeg az ára. Cserébe viszont a látogató az amerikai üzleti, gazdasági és tudományos élet elitjével együtt élvezheti a programot. Az illusztris nézőközönségnek köszönhetően pedig garantált, hogy a többnyire tizenöt perces előadások komoly gondolatébresztő mondanivalóval bírnak.

A jó elképzelések terjesztésének eszméje áthatja a TED működését. Rendszerükben lehetővé tették, hogy bárki készíthet fordításokat, így a legizgalmasabb előadásokat – önkéntes fordítók és önkéntes lektorok révén – magyarul feliratozva is lehet élvezni.

Sokak kedvence a magyarul is feliratozott előadások között *Sir Ken Robinsonnak* az iskola és a kreativitás viszonyával foglalkozó fejtegetése *(http://www.ted.com/talks/lang/hun/ken_robinson_says_schools_kill_creativity.html).* Ahhoz már hozzászokhattunk, hogy a *YouTube* videómegosztóra felkerült zenei klipek elérhetnek többmilliós látogatottságot, de egy húszperces előadásból, amely az oktatási rendszer hiányosságairól szól, nemigen néznénk ki ugyanezt, noha Robinson beszéde már jóval ötmillió letöltés felett jár.

A téma kifejtésének körülbelül a felénél Robinson érdekes gondolatkísérletbe kezd: képzeljük el, hogy egy földönkívüli szemével tekintünk az oktatási rendszerre. Két dolgot állapít meg ezután. Az első, hogy az oktatási rendszer látszólagos célja egyetemi professzorok nevelése, ugyanis ők azok, akik a legtovább maradnak bent a rendszerben, minden más szakma és hivatás képviselői kilépnek az intézményes oktatásból. A második pedig az, hogy kiskorban még az egész gyermeket kezdjük el nevelni, utána jobbára csak deréktól felfelé, míg később már csak az agyát, és valójában annak is csak a racionális gondolkodásért felelős féltekéjét. Bár könnyű belátni, hogy bizonyos élethelyzetekben a jó tánctudásnak legalább akkora szerepe lehet, mint a matematikai ismereteknek, az oktatási rendszerek döntő többségében a tánc nem szerepel…

Eredetileg ez a cikk a *Keresők és webhelyek* című könyvről szólt volna, amelyet e sorok írója recenzióra kapott meg a mű kiadójától. A kötet ugyanis nemcsak fejlesztőknek szól, hanem akár csak egy blog vezetéséhez is olyan tanácsokat ad, amelyek használatával könnyebben megtalálhatók leszünk az interneten.

Az íráshoz anyagot gyűjtve a közeli ismerősökben felmerült számos „egyházközeli” kérdés, amelyekre a *Google* keresőjében kerestük a választ: „Mi lesz velünk, ha nem leszünk?” „Miért születtünk a földre?” „Az ember maga alakítja-e a sorsát?” Azt próbáltuk meg kideríteni, hogy van-e valamely egyháztól származó válasz az első találati oldalon. Hát… nem igazán. Mielőtt azonban elkezdtünk volna azzal foglalkozni, hogy miként is lehetne keresőoptimalizálni az egyházak weboldalait, elébe tolakodott egy másik kérdés: vajon helyes-e az a nézőpont, amelyen át nézzük az embereket, Istent, az egyházat? Felteszi-e valaki egyáltalán azokat a kérdéseket, amelyekre az egyháznak válaszai vannak? Mit keresnek azok az emberek, akik az *evangelikus.hu-n* kötnek ki, és mit azok, akik el sem jutnak idáig?

■ Nagy Bence

HIRDETÉS

Az Evangélikus Élet mostantól már digitálisan is olvasható, előfizethető!

Válogasson a Digitalstand.hu kínálatából, ahol számos napilap, hetilap és magazin digitalizált változata megtalálható a nyomtatott lap áránál jelentősen olcsóbban!

Az első magyar fejlesztésű platformfüggetlen digitális újságos stand **bármilyen számítógépen és táblagépen elérhető,** így a nap 24 órájában bárhol megvásárolhatja, elolvashatja, vagy újra előveheti újságjait.

www.digitalstand.hu

Csendesnap a Sarepta-otthon lakóival Lucfalván

A Sarepta Budai Evangélikus Szeretetotthon lakói június 25-én Lucfalvára kirándultak, ahol már nagy szeretettel várták őket a helyi gyülekezet tagjai. A csendesnap helyszíne a helyi kultúrház volt, melynek szomszédságában már kora reggel sorakoztak a kelt sütemények, krémesek. Az asszonyok ebédre gulyáslevest főztek, amely a bográcsban gőzölgött, mikor megérkezett a busz a vendégekkel.

Gyors eligazítás után meg is kezdődött a program, énekléssel, köszöntésekkel. A lakók kedves ajándékokkal lepték meg a házigazdákat: általuk készített szőttesek lapultak a tasakokban.

Az áhítatot *Malik Péter Károly* helyi lelkész tartotta. A béna meggyógyításának történetén keresztül mutatott rá arra, hogy nem csak betegeknek van szükségük Jézusra: Jézus válogatás nélkül mindenkiért eljött. A gyerekek és gyermeklelkűek nagy örömére illusztráció is volt, mégpedig egy adományként kapott flanelkészlet segítségével. Az alkalom végén kicsik és nagyok jól az elméjükbe vették az aranymondásként megtanult igét: *„…az Emberfiának van hatalma bűnöket megbocsátani a földön…”* (Mk 2,10)

A finom ebéd után az otthon lakói Nóé történetét adták elő *(képünkön).* Profi díszletek és boldog arcok jellemezték az előadást. A kreatív pedagógusok és a színészek is kitettek magukért, a közönség pedig nagy tapssal fejezte ki elismerését. Ezután a gyülekezet gyermekköre következett, ők három énekkel készültek erre a napra.

A maradék idő énekléssel, majd a búcsúzással telt, a sok finomságból pedig csomag készült az otthon maradottaknak.

■ Malikné Györfi Eszter

A szeretet csodái

A Sarepta-otthon lakói voltak gyülekezetünk látogatói a hétvégén.

Vegyes érzelmekkel indultam el. Nem tudtam, hogyan leszek képes a hatásokat kezelni. A megtapasztalás felkavaró volt. Pozitív értelemben. Mindenhol a szeretet kifejezésének különböző megnyilvánulásait láttam. Kézfogás, simogatás, gyengédség, türelem, odafigyelés.

Az Úr végtelen kegyelmét láttam a sérült emberekben, amelyet felénk, épek felé szeretne üzenni. Valamilyen okból így kellett születniük, de megkapták az egyik legnagyobb ajándékot: a feltétel nélküli, őszinte, tiszta szeretni tudás képességét. Számukra ez a világ legtermészetesebb dolga. Ez a képesség minden emberben ott van, csak jó mélyen elrejtjük. Félünk az egyik legszebb emberi megnyilvánulástól, amelyet Isten ajándékba adott.

Részesei lehettünk egy előadásnak is. A vendégek Nóé történetét adták elő. Számomra lenyűgöző volt. Megszégyenítő, hogy a számunkra egyszerű kis feladat milyen elégedettséget és örömet tudott szerezni a szereplőknek. Velük ellentétben nekünk a mi „nagy” feladataink sikeres végrehajtása sem szerez felhőtlen örömöt és elégedettséget.

FOTÓ: MALIKNÉ GYÖRFI ESZTER

Példaértékű volt az otthonlakóknak Istenről szóló bizonyságtétele.

A díszlet, a zene, a kiegészítők, a szereplők lelkesedése mind-mind az ápolók ötletességéről és nagy szeretetéről árulkodott. Szavakkal meg sem lehet köszönni ezt a fajta áldozatos munkát. Tudom és hiszem, hogy ez csak az Úr állandó jelenlétével lehetséges. Minden tiszteletem az ápolóké.

Úgy indultam el erre az alkalomra, hogy kértem az Urat, tanítson. Köszönöm az Úrnak, hogy megtette!

Isten áldja meg a Sarepta-otthon lakóit, minden dolgozóját és mindannyiunkat.

A lucfalvai evangélikus gyülekezet egy tagja

SZERETETVENDÉGSÉGRE

Meggyes huszárbajusz

Hozzávalók a tésztához: *30 dkg liszt, 7 evőkanál tej, 10 dkg zsír vagy margarin, 3 tojássárgája, 3 dkg cukor, 2 dkg élesztő, 1 citrom héja*

A töltelékhez: *3 tojásfehérje, 15 dkg cukor, 20 dkg darált dió, magozott meggy, lekvár*

A tésztához az élesztőt a cukros tejben felfuttatjuk. A lisztet a zsiradékkal elmorzsoljuk, beletesszük a tojássárgákat, a felfuttatott élesztőt és a citromhéjat, majd az egészet összegyúrjuk.

A töltelékhez a tojásfehérjéket kemény habbá verjük, apránként hozzátesszük a cukrot, végül beleforgatjuk a darált diót.

A tésztát három cipóba osztjuk, és egyenként tepsihosszúságúra kinyújtjuk. Az így kapott téglalapnak a hosszabbik (a tepsi hosszúságával megegyező) két szélét magozott meggyel kirakjuk, és a tésztát ráhajtjuk úgy, hogy a meggyet befedje. Az így keletkezett vályút lekvárral megkenjük, és a diótöltelékkel megtöltjük. A három rudat egymás mellé tesszük, és előmelegített sütőben 200 fokon megsütjük.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2011/2012. tanév őszi szemeszterétől *akkreditált pedagógus-továbbképzési programot* hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. *Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 9.* Bővebb információ és letölthető jelentkezési lap a *http://teol.lutheran.hu* címen (Képzések/Pedagógus-továbbképzés). Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Telefon: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 1/363-7454.

Isten iránti hálával tudatom, hogy július 9-én, szombaton 11 órakor a soproni evangélikus templomban (9400 Sopron, Templom u.) *Szemerei János,* a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke lelkésszé avat.

Szeretettel várom családjával együtt az ünnepi istentiszteletre és az azt követő szeretetvendégségre.

Bolba Márta

50 ÉVE HARANGÖNTÉS ŐRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Őrbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

Nyaralás Sárváron 5 nap reggelivel és vacsorával: 28 000 Ft. Csopakon: 22 000 Ft, Miskolctapolcán 32 000 Ft. Kisbér Tourist. Telefon: 34/352-700.

FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból július 3-ától július 10-éig

VASÁRNAP

6.03 / M. Katolikus Rádió
Orgonamuzsika
8.05 / MR6 – A régió rádiója
Zsinatoló (vasárnapi ökumenikus műsor)
9.00 / Civil Rádió (Budapest)
Bach-találka
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló
Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu)
10.45 / m1
Evangélikus magazin
(ismétlés: 13.45 / m2)
11.10 / m1
Református ifjúsági műsor
12.10 / Duna Tv
Élő egyház (vallási híradó)
14.15 / m2
Megújuló templomok
21.15 / Bartók rádió
Az emberi hang dicsérete

HÉTFŐ

9.50 / m2
Mesélő cégtáblák
Fürdők a félhold alatt
13.30 / Kossuth rádió
Erős vár a mi Istenünk!
Az evangélikus egyház félórája
14.00 / Európa Rádió (Miskolc)
Határtalan
Benne: az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása
15.30 / m1
Szent István vándorlás – az országos kék túra mentén
A Sátoros-hegyektől a Nagy Péter-mennykőig
20.10 / m1
A veréb is madár (magyar filmvígjáték, 1968) (79')
23.00 / Bartók rádió
Dzsesszlegendák
Coleman Hawkins (szaxofon)

KEDD

6.35 / Duna Tv
A történelem útvesztői
Reformok Kelet-Európában
12.00 / MR4 – Nemzetiségi adások
Déli harangszó a tótkomlósi evangélikus templomból
12.05 / Bartók rádió
Hangverseny délidőben
Perényi Miklós gordonka-hangversenye
15.30 / Duna Tv
Virág virágossága – Kazettás mennyezetű templomok a Tiszaháton (magyar ismeretterjesztő sorozat)
16.55 / m1
Balatoni nyár
21.05 / m1
Kaviár és lencse (tévéjáték) (79')
23.04 / Kossuth rádió
Hangalbum

SZERDA

6.35 / Duna Tv
Isten kezében
10.00 / Bartók rádió
Hang-fogó. Benne: Duruflé: Rekviem
13.30 / Kossuth rádió
„Tebenned bíztunk eleitől fogva…”
A református egyház félórája
14.05 / Kossuth rádió
Arcvonások. Forgács János holokauszt-túlélő
15.30 / Duna Tv
Beavatás. Czakó Gábor televíziós esszéje
16.05 / Filmmúzeum
Tegnapelőtt (magyar filmdráma, 1981) (106')
20.34 / M. Katolikus Rádió
„Ringasd el magad”
Minőség és népszerűség a magyar könnyűzenében

CSÜTÖRTÖK

5.20 / m1
Hajnali gondolatok
14.35 / Kossuth rádió
Tér-idő
A római fürdőtől az élményfürdőig
16.00 / PAX
Felekezetközi zsoltárolvasás
20.30 / m2
Hogy volt!?…
Sztankay István televíziós munkái
21.20 / Bartók rádió
Hang-fogó
Benne: Vivaldi: Gloria RV. 589.
22.45 / Duna Tv
Magyarok a balkáni háborúban 1991–97 (magyar dokumentumfilm-sorozat)
Élő fal
23.25 / m1
Madách Tragédia 150
A Tragédia titkai

PÉNTEK

15.00 / Duna Tv
„…filléres emlékeim”
Finta József építész
15.30 / m2
1100 év Európa közepén
Nagyvárad
16.35 / Duna Tv
Duna-anziksz (magyar ismeretterjesztő sorozat)
19.00 / m2
Filmsztárok a vadonban (ausztrál természetfilm-sorozat) Whoopi Goldberg
20.00 / M. Katolikus Rádió
Keresztény Közéleti Akadémia
Az ezeréves lengyel–magyar kapcsolatokról
20.04 / Kossuth rádió
Rádiószínház
Thuküdidész: A peloponnészoszi háború
21.00 / Duna Tv
A svéd szépség (svéd játékfilm, 2000) (85')

SZOMBAT

12.05 / Duna Tv
Isten kezében
Pereces lakodalom
12.22 / Kossuth rádió
Történet hangszerelve
15.30 / Mária Rádió (Budapest)
Mégis szeretni
Gyökössy Endre tanítása
16.35 / m1
Magyarország története
16.50 / Duna Tv
Törzsasztal
Közéleti beszélgetés
22.10 / m2
Viszontlátásra, drága (magyar tévéjáték, 1977) (94')
22.55 / m1
Koncz Zsuzsa-koncert 2011 – Aréna
23.15 / Duna Tv
Szégyenfolt (amerikai–francia–német játékfilm) (103')

VASÁRNAP

6.00 / Bartók rádió
Muzsikáló reggel. Benne: vasárnapi orgonamuzsika
7.00 / Mária Rádió (Budapest)
Ökumenikus lapszemle
9.30 / Rádió 17 (Budapest)
Lélekhangoló Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.radio17.hu)
10.04 / Kossuth rádió
Református istentisztelet közvetítése Hajdúnánásról
Igét hirdet Gacsályi Gábor Pál lelkipásztor
10.45 / m1
Református magazin
11.10 / m1
Metodista ifjúsági műsor
11.45 / m1
Zsinagógák. A Hegedűs Gyula utcai zsinagóga
15.04 / Bartók rádió
Összkiadás. Liszt Ferenc oratorikus művei

Új nap – új kegyelem

Vasárnap
Áraszd ránk kegyelmedet reggelenként, hogy vigadjunk és örüljünk egész életünkben! Zsolt 90,14 (Mt 7,11; Lk 14,/15/16–24; Ef 2,17–22; Zsolt 105,16–45) Az új nap reggele mintha mindig megfiatalítana minket. Kutatók kimutatták, hogy a reggeli napsugár feltölti az ember szervezetét, felkészíti az egész napos munkára. Az Isten kegyelme – ószövetségi értelemben: az Isten természetfeletti ajándékai – vagy ha úgy tetszik, a fény, amelyben időnként a lelkünk megfürödhet, késszé tesz az örök életre.

Hétfő
Megismertetem szent nevemet népemmel. Ez 39,7 (ApCsel 10,43; Péld 9,1–10; Jak 1,1–12) Izrael népe számára Isten nevének kinyilatkoztatása egyet jelent hatalmának kinyilvánításával. Isten nevét – hatalmát – segítségül hívva imádkoztak, áldottak és átkoztak, így végezték munkájukat, és így tértek pihenni is. Milyen kár, hogy úgy tudjuk és akarjuk élni az életünket, hogy kihagyjuk belőle az Urat! Akik megismerik Isten nevét, azok az övéi: ezért ismerkedjünk meg és éljünk együtt Isten nevével!

Kedd
Erős bátorításunk van nekünk, akik odamenekültünk, hogy belekapaszkodjunk az előttünk levő reménységbe. Zsid 6,18 (Zsolt 36,8; 2Móz 2,11–15/16–22/23–25; Jak 1,13–18) Pál apostol képe nagyszerűen használható ma is. Talán egy utolsó pillanatban elért busz vagy vonat juthat eszünkbe, amely az utazót egészen rossz irányba is viheti. Miért vagyunk óvatosak? Távolról sok minden megtévesztő lehet, aztán közelebb érve el kell döntenünk, hogy élünk-e a messziről oly hívogatónak tűnő lehetőséggel. Az Isten segítsége olyan reménység, amelybe bele lehet és bele is kell kapaszkodni. Erős bátorításunk van: a Jézus Krisztus által tett ígéret!

Szerda
Jézus Krisztus mondja: „Boldogok vagytok, ha énmiattam gyaláznak és üldöznek titeket, és mindenféle rosszat hazudnak rólatok. Örüljetek és ujjongjatok, mert jutalmatok bőséges a mennyekben.” Mt 5,11–12 (Ezsd 6,22; 1Sám 1,1–11; Jak 1,19–27) Közhely, hogy a jó ügyért harcolni nemes gesztus. Jézus szavai ennél többet ígérnek – boldogok vagytok, ha szenvedtek is érte. Boldognak lenni Krisztus szerint egyet jelent az üdvösséggel, és Isten országa fölötte áll minden emberi értékelés szerinti jónak. Krisztus ezt ígéri nekünk – ez valóban örömre és ujjongásra ad okot!

Csütörtök
Dicsekszünk az Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által, aki által részesültünk a megbékélés ajándékában. Róm 5,11 (Ézs 52,9; Mt 15,29–39; Jak 2,1–13) Fájdalmasan ritka ma két jelenség: az, hogy Istennel dicsekedjenek az emberek, és az, hogy őszintén békét kössenek. Ehelyett szeretnek magukkal dicsekedni és pert indítani egymás ellen. Ha ennyire nyilvánvaló a kapcsolat az Istennel való dicsekvés és a Krisztus által kapott megbékélés ajándéka között, vajon miért nem követjük Pál apostol példáját? Járjunk a Krisztustól tanult hitben és istenszeretetben!

Péntek
Nem azt teszem, amit akarok: a jót, hanem azt cselekszem, amit nem akarok: a rosszat. Róm 7,19 (Zsolt 51,14; Lk 23,39–43; Jak 2,14–26) Pál apostol a test és a lélek folyamatos, egymás elleni harcáról beszél. Az esze, a lelke tudja, hogy mi lenne jó, de a teste ellenszegül. Gondolatmenete szerint arra, hogy akarja a jót, van lehetősége, de hogy tegye is, ahhoz már Krisztus átformáló, újjáteremtő hatalma kell. Valld be magadnak, testvérem, te is hányszor átélted ezt a harcot! Krisztus mellett megbékélhetsz.

Szombat
Istent dicsérjük mindennap, neved magasztaljuk örökké. Zsolt 44,9 (2Thessz 1,12; Jer 31,/7/8–14; Jak 3,1–12) Kórah fiainak zsoltárából megtudjuk, hogy a háborúban Isten harcosai elsősorban nem a karjukban és a fegyverükben bíztak, hanem abban, hogy Isten vezeti őket diadalra. A keresztény embernek máig ez a reménysége: nem az emberi erő, adottság az, ami leginkább számít, hanem Isten akarata. Ez az, ami megmenti a gyengéket az elkeseredéstől és az erőseket a magabiztosságtól. Lépj ki, testvérem, bizalmad középpontjából, és állítsd arra a helyre Krisztust!

■ Gerlai Pál

A Magyar Örökség Díjjal kitüntetett Evangélium Színház ajánlata:

Márai temploma – vallomások a Füves könyvből

Megidézők: *Buzogány Márta* és *Pelsőczy László* színművészek
Rendező: *Udvaros Béla*
(Elérhetőség: Buzogány Márta: 30/397-7379, marta.buzogany@gmail.hu)

„A dalokkal tarkított Füves könyv-összeállítást szeretnénk felajánlani a gyülekezeteknek. Akár istentisztelet után vagy szeretetvendégség keretében vagy különféle egyéb rendezvények során színesíteni, gazdagítani vele a gyülekezeti alkalmakat. Az előadás nemcsak a budapesti gyülekezetek, de bármelyik vidéki gyülekezet számára is jelentős kedvezménnyel igényelhető. – Udvaros Béla”

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line**: www.evelet.hu, www.evangelikuselet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.
Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.
Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vitális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).
Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő**: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor**: Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line**: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők**: Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghelyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518; fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó**: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).
Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.
Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével töröltetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

1 133130 211271